
Ocena Stanu Bezpieczeństwa Sanitarnego Miasta Świętochłowice w 2022 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Chorzowie

PSSE Chorzów

Ocena Stanu Bezpieczeństwa Sanitarnego Miasta Świętochłowice w 2022 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Chorzowie

Spis treści

1.	Informacje ogólne	6
2.	Sekcja Epidemiologii - sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie	6
2.1.	Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	8
2.1.1.	COVID-19	9
2.1.2.	Choroby przenoszone drogą pokarmową	13
2.1.3.	Choroby wieku dziecięcego	14
2.1.4.	Choroby wektorowe	14
2.1.5.	Choroby przenoszone drogą płciową	15
2.1.6.	Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie Neisseria meningitidis, Streptococcus pneumoniae, Haemophilus influenzae typu b	15
2.1.7.	Grypa oraz zachorowania grypopodobne	15
2.1.8.	Gruźlica	17
2.1.9.	Zachorowania wśród uchodźców	18
2.2.	Zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi	18
2.3.	Szczepienia ochronne	18
2.3.1.	Szczepienia ochronne - analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	18
2.3.2.	Szczepienia obowiązkowe	19
2.3.3.	Szczepienia zalecane	20
2.3.4.	Kontrole w zakresie szczepień ochronnych	20
2.3.5.	Niepożądane Odczyny Poszczepienne	22
2.4.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	22
2.4.1.	Stan sanitarny szpitali	23
2.4.2.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne	24
2.4.3.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych	24
2.4.4.	Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy	25
2.4.5.	Inne obiekty	25

2.5.	Akcje deratyzacyjne	25
2.6.	Interwencje	26
2.6.1.	Dotyczące obecności gryzoni.....	26
2.6.2.	Dotyczące obecności insektów i gołębi	26
3.	Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku.....	27
3.1.	Charakterystyka obiektów nadzorowanych	27
3.2.	Ocena stanu sanitarnego- ogólna	27
3.3.	Ocena stanu sanitarnego-szczegółowa	27
3.3.1.	Zakłady produkcji żywności.....	27
3.3.2.	Zakłady obrotu żywnością.....	28
3.3.3.	Zakłady żywienia zbiorowego.....	28
3.4.	Ocena transportu żywności	29
3.5.	RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) - System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach.	29
3.5.1.	Powiadomienie informacyjne z dnia 04.10.2022r.	30
3.5.2.	Powiadomienie informacyjne z dnia 07.10.2022r.	31
3.5.3.	Powiadomienie informacyjne z dnia 13.10.2022r.	31
3.5.4.	Powiadomienie alarmowe z dnia 24.10.2022r.....	31
3.6.	Jakość zdrowotna środków spożywczych/Sekcja HŻŻiPU	32
3.6.1.	Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych	32
3.6.2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu i UE.	32
3.7.	Nadzór nad materiałami do kontaktu z żywnością/Sekcja HŻŻiPU	32
3.8.	Skargi i interwencje/Sekcja HŻŻiPU	32
3.9.	Ocena i wnioski końcowe/Sekcja HŻŻiPU	33
4.	Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska.....	33
4.1.	Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej/NS-HKiŚ.....	33
4.2.	Podmioty lecznicze	34
4.3.	Ustępy publiczne i ogólnodostępne.....	34
4.4.	Pływalnie kryte i odkryte	35
4.5.	Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	35
4.6.	Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	36
4.6.1.	Pensjonaty.....	36
4.6.2.	Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	36
4.7.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria, oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług	36
4.7.1.	Zakłady fryzjerskie	36
4.7.2.	Zakłady kosmetyczne	36
4.7.3.	Zakłady tatuażu	37
4.7.4.	Zakłady odnowy biologicznej.....	37
4.7.5.	Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług	37
4.8.	Tereny rekreacyjne.....	37

4.9. Cmentarze	38
4.10. Domy przedpogrzebowe	38
4.11. Inne.....	38
4.11.1. Apteki	39
4.11.2. Obiekty sportowe.....	39
4.11.3. Przystanki kolejowe.....	39
4.11.4. Przystanki autobusowe.....	39
4.11.5. Pozostałe obiekty	40
4.12. Stan sanitarny środków transportu.....	40
4.12.1. Środki transportu do przewozu chorych	40
4.12.2. Środki transportu do przewozu zwłok i szczątków	40
4.12.3. Środki transportu do przewozu bielizny	40
4.12.4. Inne kontrolowane środki transportu.....	40
4.13. Interwencje	41
4.14. Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami psse/jednostkami/organami.....	42
4.15. Ocena jakości sanitarnej wody	42
4.15.1. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi	43
4.15.2. Ciepła woda użytkowa.....	44
4.15.3. Woda na pływalniach.....	44
5. Sekcja Higieny Pracy.....	46
5.1. Nadzór bieżący nad zakładami pracy.....	46
5.2. Nadzór nad czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym	50
5.3. Nadzór nad szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi.....	50
5.4. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami/ Sekcja Higieny Pracy.....	50
5.5. Nadzór nad produktami biobójczymi /Sekcja Higieny Pracy.....	52
5.6. Nadzór nad prekursorami narkotyków /Sekcja Higieny Pracy	52
5.7. Nadzór nad produktami kosmetycznymi /Sekcja Higieny Pracy	53
5.8. Choroby zawodowe /Sekcja Higieny Pracy	53
5.9. Promocja Zdrowia /Sekcja Higieny Pracy	54
5.10. Nadzór nad środkami zastępczymi lub nowymi subst. psychoaktywnymi/Sekcja Higieny Pracy ..	55
6. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży.....	55
6.1. Nadzór nad obiektami/NS-HD	55
6.1.1. Żłobki	56
6.1.2. Przedszkola	56
6.1.3. Szkoly.....	57
6.1.4. Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży	58
6.2. Podsumowanie/NS-HD	58
7. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	58
7.1. Wydawanie stanowisk w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	59
7.2. Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych	60
7.3. Uzgadnianie dokumentacji projektowych	60

7.4. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych	61
8. Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej.....	65
8.1. Działania z zakresu kształtowania zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób zakaźnych dla ogółu społeczeństwa.....	65
8.2. Programy i akcje edukacyjne dla przedszkoli.....	66
8.3. Programy i akcje edukacyjne dla szkół podstawowych.	66
8.4. Programy i akcje edukacyjne dla szkół ponadpodstawowych.	67
8.5. Działania w mediach społecznościowych, Twitter, Facebook oraz stronie internetowej.	68

Spis rysunków:

Rysunek 1 Liczba potwierdzonych zakażeń SARS-CoV-2	10
Rysunek 2 Ilość zgonów z powodu COVID-19	11
Rysunek 3 Ogniska COVID-19 ze względu na miejsce wystąpienia.....	12
Rysunek 4 Procentowy udział potwierdzeń laboratoryjnych wg typu wirusa.....	16
Rysunek 5 Zachorowania grypopodobne z podziałem na kwartały.....	16
Rysunek 6 Zachorowania grypopodobne z podziałem na grupy wiekowe	17
Rysunek 7 Płuca	17
Rysunek 8 Odsetek zaszczepionych dzieci w 3 r.ż. na terenie Świętochłowic.....	19
Rysunek 9 Liczba dzieci których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie Świętochłowic 2019-2022	20
Rysunek 10 Niepożądane odczyny poszczepienne 2019-2022	22
Rysunek 11 Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w latach 2018-2022	34
Rysunek 12 Rodzaje wniesionych interwencji w 2022 roku	41
Rysunek 13 Zasadność interwencji w latach 2019-2022	41
Rysunek 14 Liczba próbek wody pobranych w latach 2021-2022.....	43
Rysunek 15 Liczba pobranych próbek ciepłej wody w latach 2021-2022.....	44
Rysunek 16 Dane porównawcze za lata 2020-2022	48
Rysunek 17 Opinie dotyczące projektów w latach 2017 – 2022.....	61
Rysunek 18 Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Świętochłowicach	62
Rysunek 19 Ilość odebranych obiektów/obiektów z usterkami w latach 2018 – 2022	63
Rysunek 20 Ilość odbiorów w latach 2019 – 2022 dla wybranych rodzajów obiektów	64

Spis tabel:

Tabela 1 RASFF	31
Tabela 2 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2020-2022.....	46
Tabela 3 Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2020-2022	46
Tabela 4 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2020-2022.....	47
Tabela 5 Liczba decyzji wydanych w latach 2020-2022.....	48
Tabela 6 Liczba decyzji w sprawach chorób zawodowych wydanych w latach 2020-2022.....	54

Spis zdjęć:

Zdjęcie 1 COVID-19.....	9
Zdjęcie 2 Sekwencjonowanie DNA.....	12
Zdjęcie 3 Bakterie i zarazki na warzywach.....	13
Zdjęcie 4 Wysypka na ciele dziecka.....	14
Zdjęcie 5 Znak ostrzegawczy w lesie.....	14
Zdjęcie 6 Wynik testu pozytywnego grypy A/B.....	15

Zdjęcie 7 Szczur.....	25
Zdjęcie 8 Dezynsekcja	26
Zdjęcie 9 Punkt informacyjny na lodowisku OSiR Skalka Świętochłowice.....	69
Zdjęcie 10 Stanowisko profilaktyczne na IX Mega Festynie	70
Zdjęcie 11 Pogadanka w Szkole Podstawowej nr 17 w Świętochłowicach	70
Zdjęcie 12 Stanowisko profilaktyczne na basenie krytym OSiR Skalka w Świętochłowicach	71
Zdjęcie 13 Stanowisko profilaktyczne na basenie ekologicznym OSiR Skalka w Świętochłowicach	71
Zdjęcie 14 Stanowisko profilaktyczne podczas XI Pikniku Organizacji Pozarządowych w Świętochłowicach	72
Zdjęcie 15 Prelekcja z okazji Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach w Domu Złotej Jesieni	72
Zdjęcie 16 Wręczenie nagrody za udział w konkursie na spot edukacyjny promujący mycie rąk dla Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 5 w Świętochłowicach	73

Spis grafik:

Grafika 1 Opracowanie własne promujące Obchody Świadomego Dnia Mycia Rąk.....	68
Grafika 2 Opracowanie własne promujące bezpieczne grzybobranie.....	69

1. Informacje ogólne

Miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, na terenie Górnego Śląska, na obszarze obejmującym Górnośląski Okręg Przemysłowy. Przez miasto przepływa rzeka Rawa, największym z 13 naturalnych zbiorników wodnych jest Staw Kalina. Miasto graniczy z Bytomiem, Chorzowem i Rudą Śląską. Układ przestrzenny miasta tworzą dwa skupiska zwartej zabudowy - obiektów przemysłowych przemieszanych z budownictwem mieszkaniowym.

Dzielnicami Świętochłowic są:

- Centrum
- Zgoda
- Lipiny
- Chropaczów
- Piaśniki

Obszar miasta obejmuje 13,31 km²

W roku 2022 roku zamieszkiwało je 45 972 osoby Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór sanitarny na obszarze o powierzchni: - 46,51 km². Nadzorem sanitarnym objęte są miasta: Chorzów i Świętochłowice. PPIS w Chorzowie obejmuje swoim nadzorem ludność w liczbie **148 536 osób**, w tym dzieci i młodzież objęta PSO – **26 575 osób**.

2. Sekcja Epidemiologii - sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie

---

W związku ze stanem epidemii na terenie Polski, wywołanym wirusem SARS-CoV-2 przez ponad dwa lata podstawowym działaniem dla pracowników Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Chorzowie było przeciwdziałanie szerzeniu się pandemii oraz minimalizowanie jej skutków. Do realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców zaangażowani byli niemal wszyscy pracownicy tutejszej Stacji.

W roku 2022 nastąpił spadek zachorowań na COVID-19, m.in. dzięki powszechnym szczepieniom przeciw COVID-19, które umożliwiły jego ograniczenie i skuteczną walkę z jego następstwami. W marcu 2022r. Rozporządzeniem Ministra Zdrowia został zniesiony obowiązek izolacji z powodu zachorowania na COVID-19 oraz obowiązek kwarantanny w związku z podejrzeniem o zakażenie SARS-CoV-2. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2022r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2022, poz.1025) w miejsce dotychczas obowiązującego stanu epidemii wprowadzono stan zagrożenia epidemicznego. Pracownicy Inspekcji Sanitarnej kontynuowali podejmowanie zgłoszeń przy użyciu systemu teleinformatycznego SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej) oraz na bieżąco przeprowadzali wywiady epidemiologiczne z osobami u których potwierdzono zakażenie wirusem SARS-CoV-2. Raportowano dane dotyczące liczby chorych na COVID-19, przebiegu ich zachorowania oraz zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Zebrane dane analizowane były pod kątem wystąpienia ognisk epidemicznych. Jednocześnie w ramach

molekularnego nadzoru epidemiologicznego nad COVID-19 realizowano wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach dotyczące pozyskiwania szczegółowych danych epidemiologicznych potrzebnych do identyfikacji genotypu wirusa SARS-CoV-2.

Wybuch 24 lutego 2022 r. wojny w Ukrainie spowodował masowy napływ uchodźców z Ukrainy na teren Rzeczypospolitej Polskiej. Wraz napływem uchodźców w miarę możliwości władze samorządowe zapewniały miejsca w ośrodkach pobytowych bądź innych placówkach deklarujących chęć pomocy. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie objął ww. obiekty nadzorem. Liczba zgłoszonych miejsc ulegała zmianie, natomiast na dzień 31.12.2022r. na terenie Chorzowa i Świętochłowic zgłoszone były 23 placówki, które dysponowały 356 miejscami pobytowymi. W obiektach przeprowadzono 19 wizytacji w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego, epidemiologicznego i żywienia. Jednocześnie podczas wizytacji ww. obiektów pracownicy PSSE zachęcali do szczepień ochronnych. Ponadto pracownicy Inspekcji cotygodniowo zbierali i weryfikowali dane z zakładów opieki zdrowotnej na nadzorowanym terenie o ilości przyjętych rannych z Ukrainy oraz ewentualnych brakach w dostępności do opieki zdrowotnej. Jednocześnie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie na bieżąco prowadził nadzór nad chorobami zakaźnymi rejestrowanymi wśród ww. grupy ludzi. Masowe migracje ludności wiążą się z występowaniem nowych problemów i potrzeb zdrowotnych, a im większa jest skala migracji i większe różnice w sytuacji epidemiologicznej między krajem pochodzenia a krajem do którego uchodźcy przybywają, tym większe stanowi to wyzwanie dla państw, do których trafiają uchodźcy. Sytuacja epidemiologiczna Rzeczypospolitej Polskiej a Ukrainy sprzed wybuchu wojny różni się pod różnymi względami m.in. uodpornienia populacji dziecięcej przeciw podstawowym chorobom zakaźnym, (w Ukrainie na poziomie <90-95% wyszczepienia), występowania zakażeń i chorób zakaźnych. Próg odporności zbiorowiskowej jest definiowany jako odsetek osób uodpornionych w populacji, po osiągnięciu którego liczba nowych zakażonych zaczyna się zmniejszać, zwykle wymagane 90-95% populacji odpornej. W związku z powyższym zintensyfikowano działania mające na celu bieżącą realizację Programu Szczepień Ochronnych zarówno wśród dzieci polskich jak i populacji dziecięcej napływającej do Polski w związku z wojną w Ukrainie. Ponadto, od II kwartału wzmożono nadzór nad osobami uchylającymi się od szczepień – po przerwie związanej z epidemią COVID-19 wszczynane są postępowania w stosunku do rodziców dzieci, które nie zostały zaszczepione zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. Na podstawie art. 14 ust. 13 ustawy z dnia 22 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy Minister Zdrowia zlecił NFZ wyłonienie świadczeniodawcy, który będzie realizował szczepienia akcyjne w ośrodkach pobytowych i recepcyjnych dla >100 osób. Na terenie województwa śląskiego szczepienia wykonywane były przez RESONICA Połetek i Wspólnicy spółka jawna, ul. Olimpijska 2, 41-100 Siemianowice Śląskie. Dodatkowo, w związku z powyższą sytuacją do Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Epidemiologicznych zostały dostarczone preparaty szczepionkowe, m.in. p/świnie, odrze, różycze, błonicy, tężcowi, które pochodzą z przekazanej Polsce darowizny. Szczepionki te wchodzi w rotację, w ramach ogólnej krajowej puli szczepionek wydawanych do świadczeniodawców. PSSE w Chorzowie otrzymywało ww. preparaty szczepionkowe w ramach dostaw z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Katowicach od miesiąca lipca br. W ramach współpracy z podmiotami leczniczymi na bieżąco wysyłano do punktów szczepień informacje o możliwości szczepień Uchodźców oraz materiały informacyjne w zakresie szczepień ochronnych.

W związku z prowadzoną przez Główny Inspektorat Sanitarny analizą funkcjonowania systemu szczepień i dystrybucji szczepionek na nadzorowanym terenie, w miesiącu wrześniu zostały skontrolowane wszystkie punkty szczepień w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej. Kontrole przeprowadzono w zakresie stosowanych przez świadczeniodawców sposobów przechowywania szczepionek, w tym procedur monitorowania i utylizacji szczepionek, dla których upłynął termin ważności.

Wystąpienie zachorowań na Mpxv w Europie, a także rosnąca liczba zachorowań na terenie naszego kraju, wprowadzono obowiązek codziennego raportowania nowych przypadków podejrzeń i rozpoznań Mpxv. Przypadki podejrzenia zachorowania na Mpxv (powzięte na podstawie stwierdzonych objawów oraz przesłanek epidemiologicznych, po rozważeniu innych prawdopodobnych przyczyn obrazu klinicznego) niezwłocznie zgłaszane były przez lekarzy Szpitala Specjalistycznego w Chorzowie na numer telefonu alarmowego Inspekcji, który jest publikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej. Dane dot. osób chorych były zbierane, weryfikowane i raportowane zgodnie z właściwością terytorialną do Stacji Wojewódzkiej. W roku 2022 nie zarejestrowano żadnego przypadku wśród mieszkańców Chorzowa i Świętochłowic.

Katastrofa ekologiczna na Odrze spowodowała, iż Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny prowadził akcję „ODRA 2022”. Celem akcji było oznaczanie parametrów fizykochemicznych próbek wody, a także czynny monitoring zdarzeń zdrowotnych w tym zatruc, zakażeń pokarmowych związanych z obserwowanym zjawiskiem zanieczyszczenia Odry. W związku z powyższą akcją pracownicy PSSE w Chorzowie prowadzili czynny nadzór nad wszelkimi podejrzeniami dot. zatruc związanych z powyższym zdarzeniem.

W roku 2022 kontynuowano współpracę z instytucjami, służbami oraz innymi podmiotami w zakresie realizowania ustawowych obowiązków Inspekcji. Ponadto, w grudniu 2022r. podjęto współpracę z NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej w Świętochłowicach przy ul. Katowickiej 11 dot. pobierania wymazów u pacjentów z podejrzeniem zachorowania na grypę. System nadzoru nad grypą SENTINEL jest systemem zintegrowanego nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego w skład którego wchodzi Wojewódzkie Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne, lekarze wybrani przez Dyrektora Podmiotu Leczniczego oraz Krajowy Ośrodek ds. Grypy w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie, pełniący funkcję koordynatora.

W wyniku podjętej współpracy, pacjenci poradni bezpłatnie uzyskiwali wynik badania testem molekularnym PCR w kierunku rozpoznania zachorowania na grypę.

W roku sprawozdawczym zintensyfikowano realizację zadań określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) i innych aktach prawnych normujących kompetencje oraz zakres działań inspekcji – podobnie jak w latach ubiegłych – sprawowano: nadzór nad chorobami zakaźnymi oraz koordynowano działania związane z zapobieganiem i zwalczaniem chorób zakaźnych, zakażeń i zatruc pokarmowych u ludzi, nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych, nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach, w których udzielane były świadczenia zdrowotne, nadzór nad działalnością Zespołów i Komitetów Kontroli Zakażeń Szpitalnych i sposobu monitorowania zakażeń szpitalnych i drobnoustrojów alarmowych w nadzorowanych obiektach. Jednocześnie prowadzony był nadzór nad bezpieczeństwem żywności, wody pitnej i kąpielisk, środkami zastępczymi, kosmetykami, higieną środowiska, pracy oraz nauczania i wychowania. Działania te miały na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwych czynników środowiskowych, zapobieganie powstawaniu i szerzeniu się chorób zakaźnych i zawodowych. Ponadto zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej była organizacja, prowadzenie, koordynacja i nadzór nad działalnością oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych wśród mieszkańców nadzorowanego terenu.

2.1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w mieście Świętochłowice była na bieżąco, monitorowana przez PPIS w Chorzowie w ramach nadzoru, gromadzenia i analizowania informacji o:

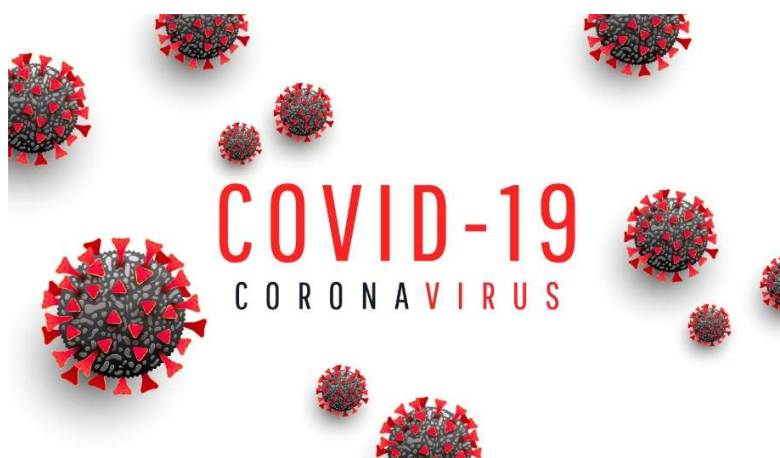
- ✓ występowaniu zakażeń i chorób zakaźnych,
- ✓ biologicznych czynników chorobotwórczych,
- ✓ zgonów,
- ✓ ognisk epidemicznych, w tym ognisk zakażeń związanych z opieką zdrowotną,
- ✓ innych zdarzeń mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Ogółem w roku 2022 wykazano w sprawozdaniach o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach – 3869 przypadków, w tym 3047 przypadków dotyczyło zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2.

Zanotowano także spadek liczby zgonów z powodu chorób zakaźnych, tj. 47 zgonów (w roku 2021 - 96 zgonów). W 36 przypadkach zgony były spowodowane zakażeniami SARS-CoV-2, zgony z powodu innych zachorowań dotyczyły:

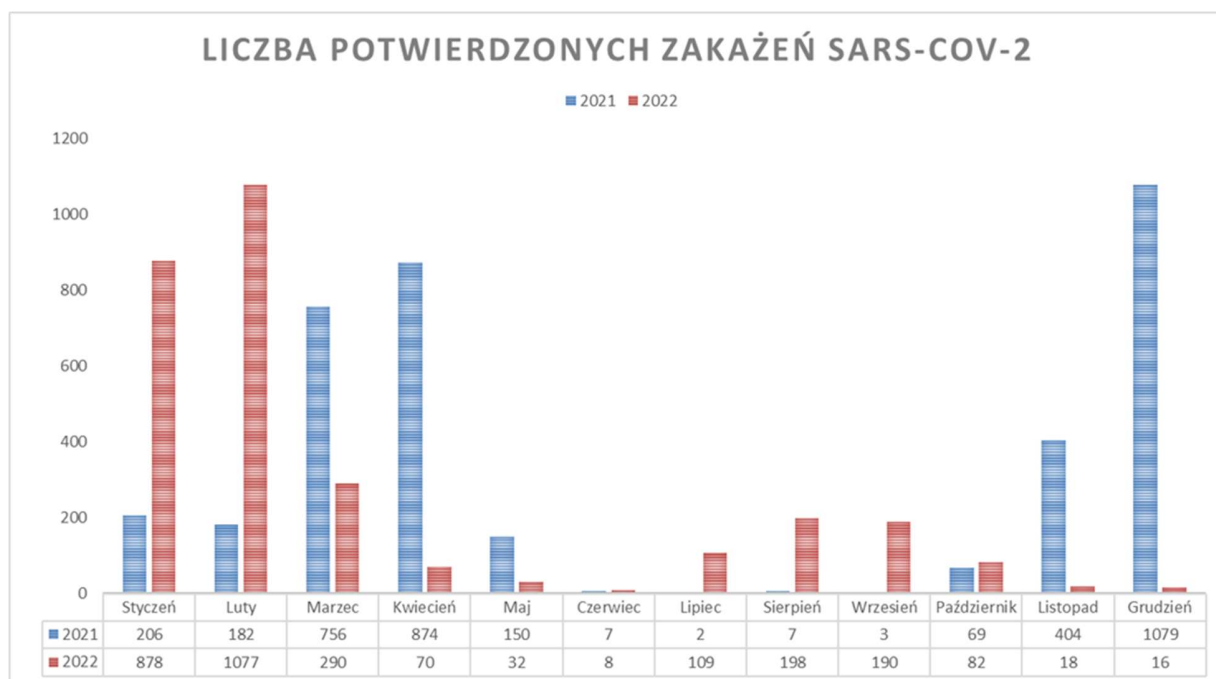
- ✓ zapalenia jelita cienkiego i grubego wywołanego przez *Clostridium difficile* – 4 przypadki,
- ✓ posocznicy nieokreślonej - 3 przypadki,
- ✓ posocznicy wywołanej przez inne bakterie Gram-ujemne – 1 przypadek,
- ✓ posocznicy paciorkowcowej – 1 przypadek,
- ✓ gruźlicy płuc – 1 przypadek,
- ✓ zapalenia płuc wywołanego innymi bakteriami – 1 przypadek.

2.1.1. COVID-19

Zdjęcie 1 COVID-19

Liczba zachorowań na Covid-19 w ciągu ostatniego roku istotnie zmalała. W wyniku pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 w roku 2022 na terenie Świętochłowic zarejestrowano 2968 potwierdzonych zakażeń wirusem SARS-CoV-2, dla porównania w 2021 r. było to 3739 przypadków.

Rysunek 1 Liczba potwierdzonych zakażeń SARS-CoV-2

Wśród mieszkańców Świętochłowic odnotowano 36 zgonów, gdzie jedną z przyczyn zgonu był COVID-19.

ILOŚCIOWY UDZIAŁ ZAKAŻEŃ SARS-CoV2 (COVID-19) WZGLĘDEM GRUP WIEKOWYCH

W grupie wiekowej 21-30 odnotowano:

0 zgonów,

W grupie wiekowej 31-40 odnotowano:

2 zgony,

W grupie wiekowej 41-50 odnotowano:

0 zgonów,

W grupie wiekowej 51-60 odnotowano:

5 zgonów,

W grupie wiekowej 61-70 odnotowano:

5 zgonów,

W grupie wiekowej 71-80 odnotowano:

12 zgonów,

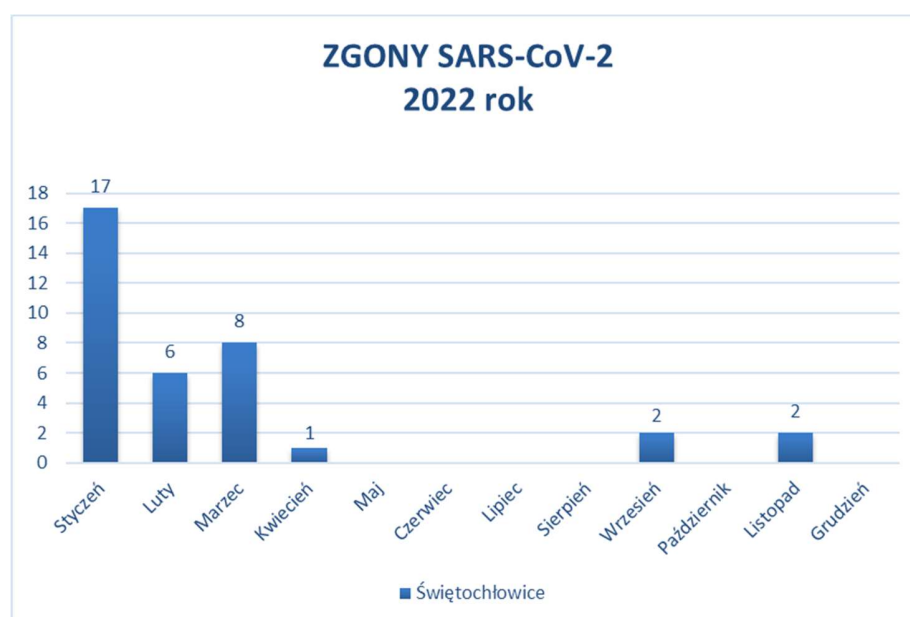
W grupie wiekowej 81-90 odnotowano:

8 zgonów,

W grupie wiekowej +90 odnotowano:

4 zgony.

Najwięcej zgonów w 2022 roku odnotowano w styczniu (Rysunek 2).

Rysunek 2 Ilość zgonów z powodu COVID-19

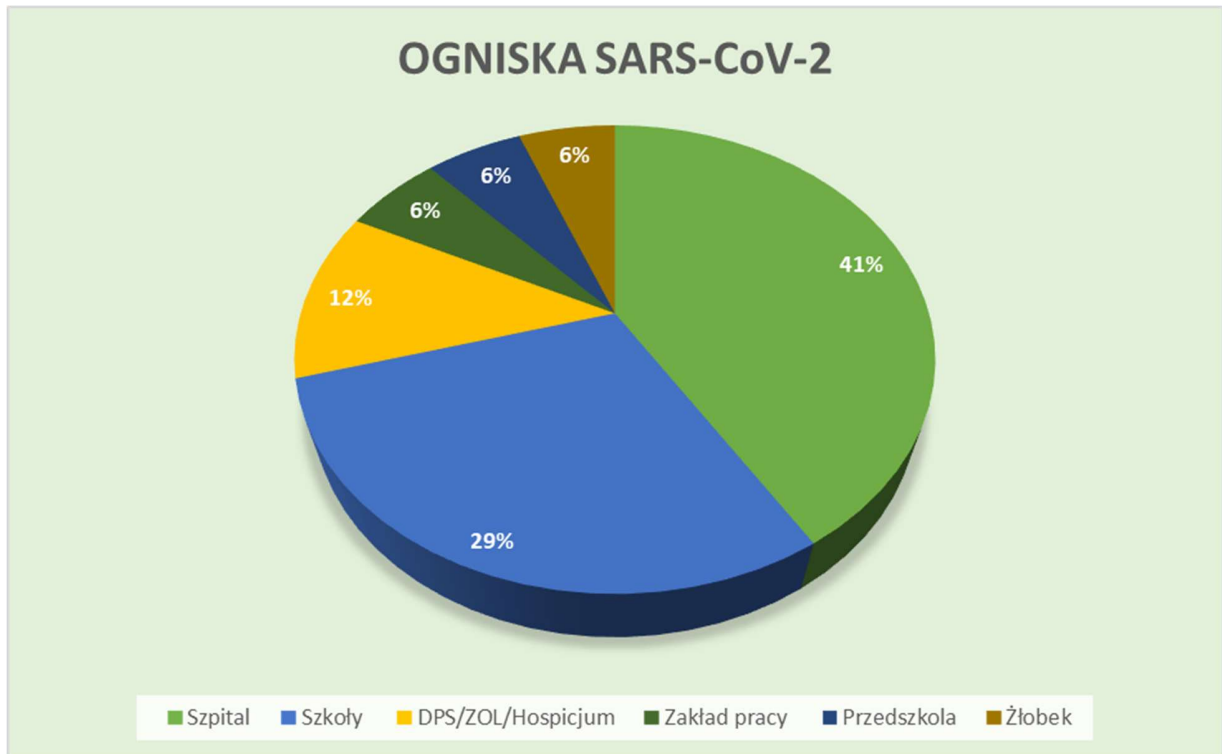
Najwięcej zgonów odnotowano u osób po 70 roku życia. Średnia wieku osób zmarłych, wyniosła 73 lat. Najmłodsza osoba miała 32 lat, a najstarsza 94 lat. Większość osób cierpiała na przewlekłe choroby współistniejące w tym choroby układu krążenia, choroby metaboliczne, choroby nowotworowe.

W roku 2022 stan epidemii został zniesiony, w jego miejsce wprowadzono stan zagrożenia epidemiologicznego, tym samym przestały obowiązywać zasady zlecenia badań w kierunku SARS-CoV-2 dotyczące pacjentów niesamodzielnych oraz pacjentów przebywających lub przyjmowanych do **DPS, ZOL** oraz **hospicjów**.

W okresie do marca 2022 roku PPIS w Chorzowie zlecił:

- ✓ **3** wymazów dla osób przyjmowanych do **DPS/ ZOL/ hospicjum**,
- ✓ **16** wymazy dla niesamodzielnych mieszkańców Świętochłowic.

Do sierpnia 2022 roku na terenie Świętochłowic rejestrowano ogniska epidemiczne wywołane **wirusem SARS-CoV-2**, w tym okresie do PSSE w Chorzowie zostało zgłoszonych **17** ognisk. Największą liczbę ognisk zarejestrowano w Szpitalu Powiatowym: **7** ognisk, kolejną grupę stanowiły szkoły: **5** ognisk, **2** ogniska zarejestrowano w DPS/ZOL/ZPO natomiast po **1** ognisku zarejestrowano w zakładzie pracy, w żłobku i w przedszkolu.

Rysunek 3 Ogniska COVID-19 ze względu na miejsce wystąpienia

Sekwencjonowanie wirusa SARS-CoV-2

Zdjęcie 2 Sekwencjonowanie DNA

szczepów wirusa SARS-CoV-2, odpowiedzialnych za reinfekcję oraz zakażenia osób zaszczepionych.

Sekwencjonowanie

genomu to odczytywanie sekwencji par nukleotydów w cząsteczce RNA koronawirusa – inaczej odczytywanie informacji genetycznej, pozwalające na monitorowanie zmienności materiału genetycznego (wykrywanie mutacji).

Sekwencjonowanie ma na celu ocenę częstotliwości występowania nowych wariantów koronawirusa o większej zaraźliwości i zjadliwości, również przełamujących odporność

poszczepienną oraz charakterystykę

Warianty koronawirusa SARS-CoV-2 wykryte w roku 2022 to Delta (wariant B.1.617.2) - 4 przypadki i Omikron – 28 przypadków (wariant B.1.1.529 – 23 przypadki i wariant BA.5 - 5 przypadków).

2.1.2. Choroby przenoszone drogą pokarmową

Zdjęcie 3 Bakterie i zarazki na warzywach

Salmonella

W roku 2022 wśród chorób przenoszonych drogą pokarmową zarejestrowano 7 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella, adekwatnie jak w roku poprzednim. W przypadku zatruc pokarmowych 4 osoby wymagały hospitalizacji.

Bakteryjne zakażenia jelitowe

W grupie bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było Clostridium difficile - w roku 2022 zarejestrowano 45 przypadków a w roku 2021 zarejestrowano 39 przypadków (wzrost o 6 przypadków).

Wirusowe zakażenia jelitowe

W grupie wirusowych zakażeń jelitowych w roku 2022 głównie rejestrowano zakażenia wywołane przez rotawirusy – 52 przypadki, co stanowi wzrost o 36 przypadków (w roku 2021 zarejestrowano 16 przypadków), norowirusy – 4 przypadki, wirusowe zakażenia jelitowe inne określone w tym adenowirusy – 11 przypadków.

Lamblioza (inaczej giardioza)

Jest jedną z chorób przenoszonych drogą pokarmową. Do zarażenia dochodzi poprzez picie skażonej wody oraz zjedzenie pokarmów, na których znajdują się cysty pierwotniaka Giardia lamblia.

W roku 2022 zarejestrowano 3 przypadki lambliozy, nastąpił wzrost o 2 przypadki w porównaniu z rokiem 2021.

2.1.3. Choroby wieku dziecięcego

Zdjęcie 4 Wysypka na ciele dziecka

W grupie chorób wieku dziecięcego w roku 2022 zwiększyła się liczba zachorowań na ospę wietrzną – 534 przypadków (w odniesieniu do roku 2021 wzrost o 436 przypadków), ponadto zwiększyła się liczba zachorowań na płonicę – 48 przypadków (w odniesieniu do roku 2021 wzrost o 39 przypadków).

2.1.4. Choroby wektorowe

Zdjęcie 5 Znak ostrzegawczy w lesie

Wektory, to organizmy, które są prznosicielami pasożytów i patogenów (biologiczni pośrednicy = żywi prznosiciele = wektory chorób). Głównie są to stawonogi muchy, kleszcze, komary, wszy, pchły a także gryzonie.

W grupie chorób wektorowych w roku 2022 zarejestrowano 21 przypadków boreliozy (6 przypadków więcej niż w roku 2021).

2.1.5. Choroby przenoszone drogą płciową

Wśród chorób przenoszonych drogą płciową w roku 2022 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na rzeżączkę, adekwatnie do roku poprzedniego a ponadto 2 przypadki nowo wykrytych zakażeń HIV.

2.1.6. Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* typu b

W roku 2022 zarejestrowano 1 przypadek choroby meningokokowej, tak jak w roku 2021, natomiast nie zarejestrowano żadnego przypadku choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*. W kwestii zachorowań na inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae* w roku 2022 zarejestrowano 4 przypadki przebiegające w postaci posocznicy, w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek o 3 przypadki.

2.1.7. Grypa oraz zachorowania grypopodobne

Zdjęcie 6 Wynik testu pozytywnego grypy A/B

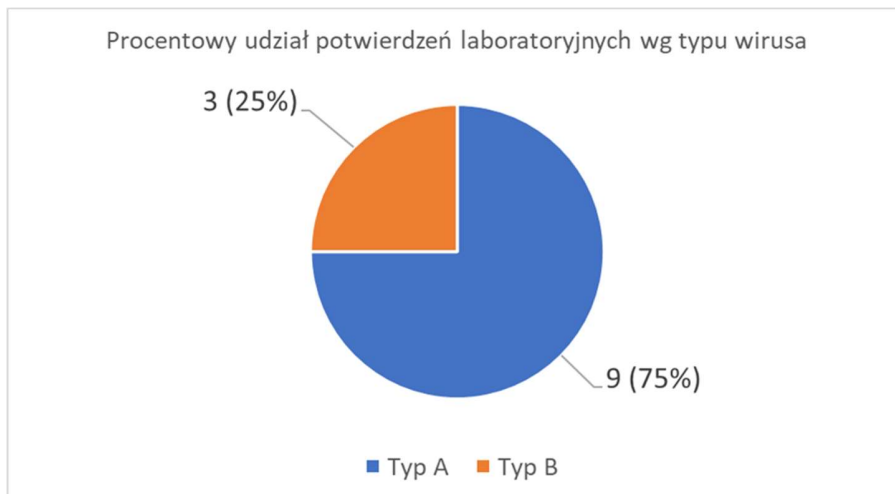
Grypa, bardzo zaraźliwa choroba zakaźna, występująca corocznie, przebiegająca pod postacią ostrej infekcji układu oddechowego. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową przez kontakt bezpośredni, także przez skażone przedmioty.

W dniu 21 listopada 2022 r. przystąpiono do systemu SENTINEL na podstawie umowy o współpracy dot. nadzoru nad grypą. SENTINEL jest zintegrowanym systemem nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą, gdzie nadzór epidemiologiczny i nadzór wirusologiczny są prowadzone w tej samej populacji.

W roku 2022 zarejestrowano 12 przypadków grypy potwierdzonej badaniami wirusologicznymi, w tym 11 przypadków zostało wykrytych w związku z przystąpieniem

do systemu SENTINEL. W roku 2021 nie zarejestrowano grypy potwierdzonej badaniami wirusologicznymi.

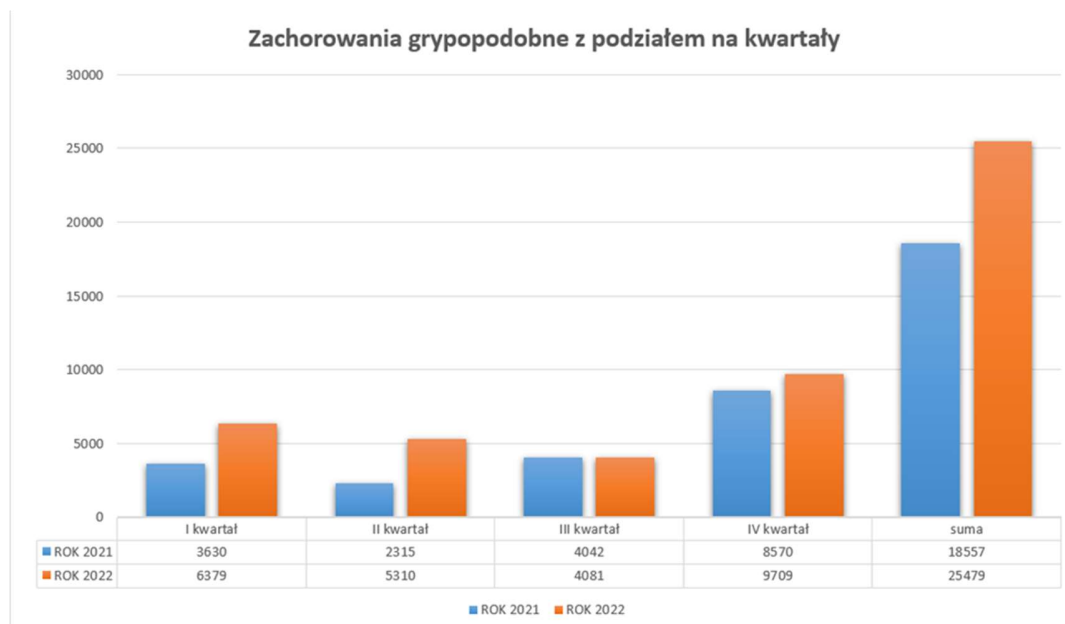

Rysunek 4 Procentowy udział potwierżeń laboratoryjnych wg typu wirusa

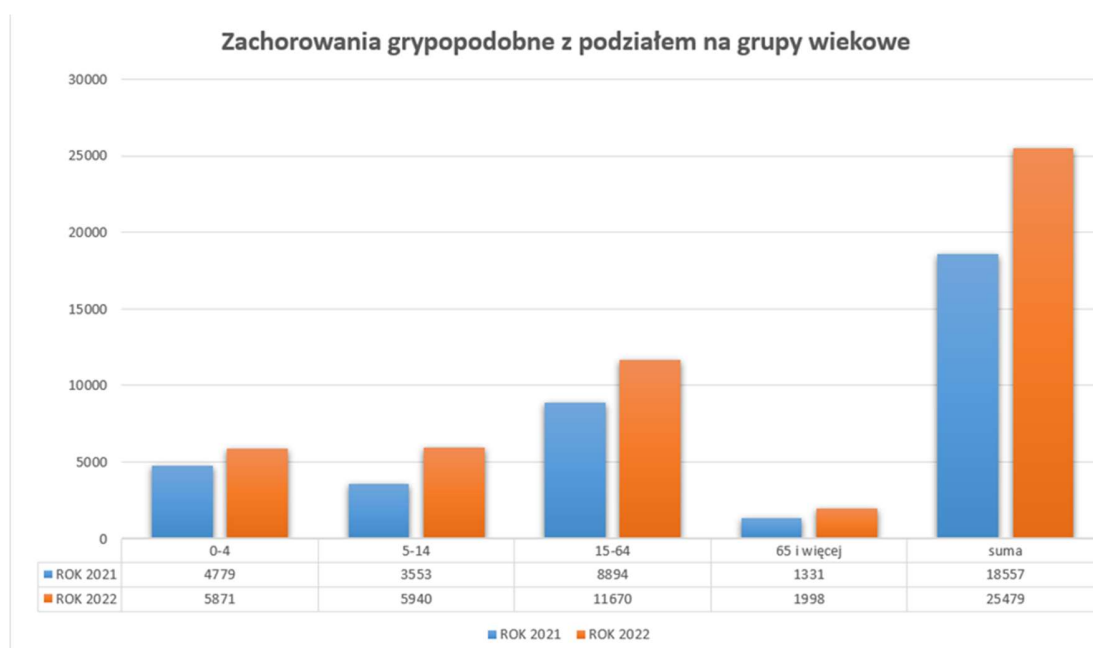
Ponadto wśród potwierżeń laboratoryjnych wirusa typu A w 3 przypadkach stwierdzono obecność materiału genetycznego wirusa podtypu A/H1N1/pdm09.

W roku 2022 zarejestrowano wzrost zachorowań grypopodobnych – 25 479 przypadków w odróżnieniu do roku 2021 – 18 557 przypadki.

Największą liczbę zachorowań zarejestrowano w **IV kwartale 2022 roku**, adekwatnie jak w roku poprzednim.

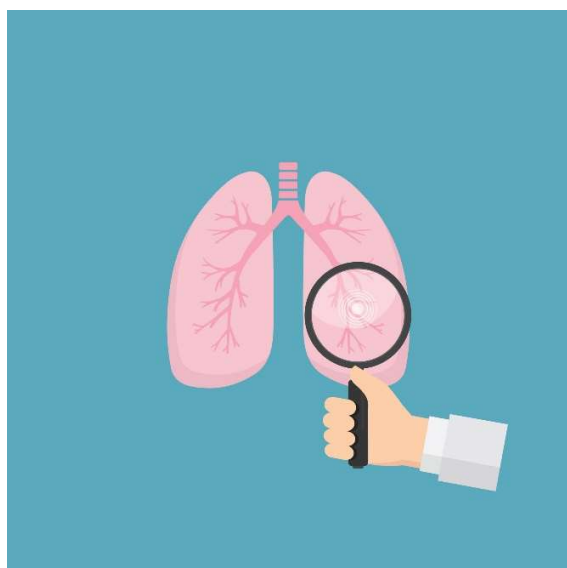

Rysunek 5 Zachorowania grypopodobne z podziałem na kwartały

Rysunek 6 Zachorowania grypopodobne z podziałem na grupy wiekowe

2.1.8. Gruźlica

Rysunek 7 Płuca

Jest chorobą zakaźną (bakteryjną) i zaraźliwą, jedną z najstarszych chorób zakaźnych. Jest chorobą wielonarządową, atakuje wszystkie narządy i tkanki, ze szczególną jednak predylekcją do układu oddechowego.

Gruźlica na całym świecie wciąż jest realnym problemem. W 2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) odnotowała wzrost z 1,4 mln do 1,5 mln zgonów z powodu gruźlicy. W Polsce od połowy lat 50. ubiegłego stulecia wprowadzono obowiązkowe szczepienia przeciwko gruźlicy, dzięki którym udało się znacznie ograniczyć rozwój choroby. Obecnie jednak obserwuje się stały wzrost zagrożenia gruźlicą, główną przyczyną jest pandemia COVID-19, która miała wpływ na wzrost zachorowań i zgonów spowodowanych tą chorobą, ponieważ z jej powodu gruźlicę diagnozowano u mniejszej liczby osób. Mniej osób miało więc możliwość

wyleczenia tej groźnej choroby.

W roku 2022 w Świętochłowicach zarejestrowano 10 przypadków zachorowań na gruźlicę, jest to o 4 przypadki więcej niż w roku 2021.

2.1.9. Zachorowania wśród uchodźców

Początek wojny w Ukrainie tj. 24 lutego 2022 r. diametralnie zmienił prognozy epidemiologiczne zarówno w zakresie dalszego przebiegu pandemii COVID-19, jak i ryzyka pojawienia się innych chorób zakaźnych w związku z masową migracją uchodźców.

Doświadczenia z różnych konfliktów wojennych pokazują, że niezależnie od regionu, masowe migracje ludności wiążą się z występowaniem nowych problemów i potrzeb zdrowotnych, a im większa jest skala migracji i większe różnice w sytuacji epidemiologicznej między krajem pochodzenia a krajem docelowym, tym większe wyzwania dla systemów ochrony zdrowia państw, do których trafiają uchodźcy.

W związku z masowym napływem na teren Rzeczypospolitej Polskiej uchodźców z Ukrainy, w tym do miasta Świętochłowice w PSSE Chorzów zarejestrowano następujące zachorowania i zakażenia wśród uchodźców:

- ✓ SARS-CoV-2 – 2 przypadki,
- ✓ Rotawirus – 4 przypadki,
- ✓ Ospa wietrzna – 12 przypadków.

2.2. Zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi

Środek zastępczy to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna.

W roku 2022 w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie miasta Świętochłowice zarejestrowano 1 zatrucie środkami zastępczymi w grupie wiekowej 15-24 lat, jest to o 5 przypadków mniej niż w roku poprzednim. Zatrucie dotyczyło mężczyzny.

2.3. Szczepienia ochronne

2.3.1. Szczepienia ochronne - analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

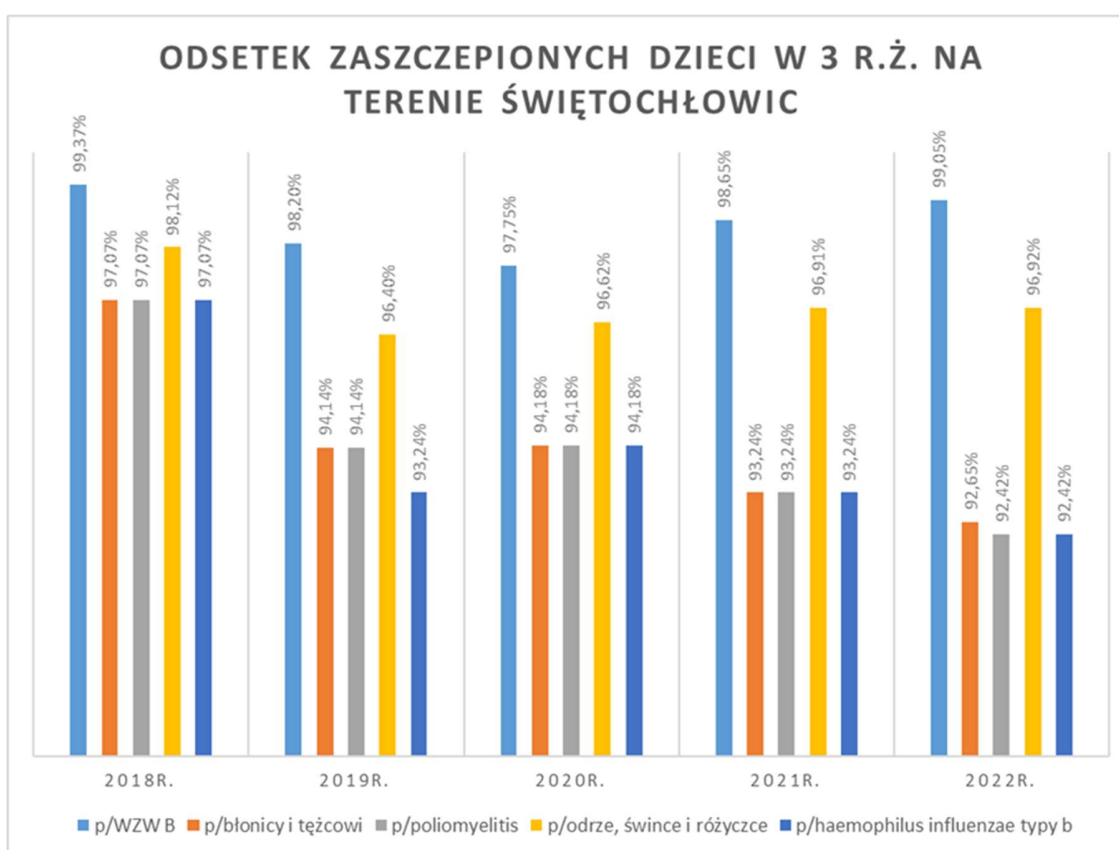
W roku 2022 na terenie miasta Świętochłowice sprawowano nadzór nad 11 punktami szczepień. Obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży od 0-19 r.ż. wykonywane były w 7 poradniach dziecięcych i 1 oddziale noworodkowym.

U świadczeniodawców zlokalizowanych na terenie Świętochłowic znajdowało się łącznie 8 943 kart uodpornienia (stan na dzień 31 grudnia 2022r.).

W zakresie wykonywanych zadań Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne przygotowują zamówienia na preparaty szczepionkowe służące do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych. Do obowiązków wynikających z nadzoru nad szczepieniami ochronnymi należy także przechowywanie i dystrybucja szczepionek do podmiotów leczniczych. W roku 2022 na cele realizacji obowiązkowych szczepień wydano z magazynu szczepionek PSSE Chorzów 22 939 szczepionek.

2.3.2. Szczepienia obowiązkowe

Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/gruźlicy wynosił 96,33%. Uodpornienie dzieci w 1 r.ż. p/WZW B wynosiło 89,33%. W 2 r.ż. uodporniono 99,52%. Uodpornienie p/błonicy, tężcowi i krztuścowi dzieci w 1 r.ż. wynosiło 41,33%. IV dawkę uzupełniającą w 2 r.ż. przyjęło 35,95% dzieci. 41,59% dzieci w 6 r.ż. przyjęło I dawkę przypominającą. II dawkę szczepionki p/błonicy, tężcowi i krztuścowi podano 60,71% dzieci w 14 r.ż. III dawkę uodporniono 55,07% dzieci w 19 r.ż. Uodpornienie dzieci w 1 r.ż. p/*poliomyelitis* wynosiło 40,00%. III dawkę uzupełniającą w 2 r.ż. podano 35,48% dzieci. W 6 r.ż. uodporniono 41,21% dzieci. W 2 r.ż. p/śwince, odrze, różyczce uodporniono 69,76% dzieci. Dawkę przypominającą w 6 r.ż. podano 39,51% dzieci. Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/ *Haemophilus influenzae typu b* wynosił 39,00%. W 2 r.ż. dawki uzupełniające otrzymało 35,95% dzieci. Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/ *Streptococcus pneumoniae* wynosił 52,33%. W 2 r.ż. III dawkę uzupełniającą otrzymało 57,14% dzieci. Poniżej przedstawiono stan uodpornienia dzieci w 3 r.ż. zamieszkujących na terenie miasta Świętochłowice (Rysunek nr 7).

Rysunek 8 Odsetek zaszczepionych dzieci w 3 r.ż. na terenie Świętochłowic

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnie imiennie do PSSE w Chorzowie. Na dzień 31 grudnia 2022r. poradnie zlokalizowane na terenie Świętochłowic wykazały 33 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych. Wg informacji przekazanych przed

podmioty lecznicze większość osób uchylających się od szczepień pozostaje pod wpływem tzw. ruchów antyszczepionkowych.

W roku 2022 kontynuowano działania, w stosunku do osób, które uchylają się od obowiązku szczepień, wystawiono:

- ✓ 6 upomnień;
- ✓ 6 tytułów wykonawczych w związku z niestawianiem się na szczepienia,

Na wniosek PPIS w Chorzowie Wojewoda Śląski wydał 4 postanowienia o nałożeniu grzywny na rodziców dzieci uchylających się od szczepień zamieszkałych na terenie Świętochłowic.

Rysunek 9 Liczba dzieci których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie Świętochłowic 2019-2022

2.3.3. Szczepienia zalecane

Część II Programu Szczepień Ochronnych na rok 2022r. określa katalog szczepień nier refundowanych, czyli tzw. zalecanych, uzupełniających szczepienia obowiązkowe, dzięki czemu zapewniają szerszą ochronę przed chorobami zakaźnymi i znacznie zmniejszają ryzyko ich wystąpienia.

W roku sprawozdawczym poradnie zlokalizowane na terenie Świętochłowic spośród szczepień zalecanych zrealizowały najwięcej szczepień p/grypie (1004 osób zaszczepionych) oraz p/meningokokom (118 zaszczepionych).

2.3.4. Kontrole w zakresie szczepień ochronnych

W związku z prowadzoną przez Główny Inspektorat Sanitarny analizą funkcjonowania systemu szczepień i dystrybucji szczepionek w miesiącu wrześniu 2022r. przeprowadzono kontrole punktów szczepień w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej działających na nadzorowanym terenie. Kontrolą objęto system informowania pacjentów o zbliżającym się

terminie szczepień kalendarzowych, system zamawiania szczepionek z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, sposób przechowywania szczepionek, w tym procedury monitorowania i utylizacji szczepionek, dla których upłynął termin ważności.

Podczas kontroli akcyjnych skontrolowano 8 punktów szczepień znajdujące się na terenie Świętochłowic. W trakcie kontroli stwierdzono, iż 5 punktów szczepień preparaty szczepionkowe przechowuje w urządzeniach chłodniczych wyposażonych w rejestrator temperatury z funkcją alarmowego wysyłania SMS, 3 punkty szczepień posiadają podpisaną umowę z firmą zewnętrzną dot. monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych.

Wszystkie skontrolowane punkty szczepień posiadały opracowane oraz wdrożone procedury postępowania w sprawie monitorowania i utylizacji szczepionek dla których upłynął termin ważności. Podczas kontroli nie stwierdzono naruszeń tzw. łańcucha chłodniczego – preparaty szczepionkowe przechowywane były zgodnie z zaleceniami producenta. W urządzeniach chłodniczych nie znajdowały się preparaty szczepionkowe, dla których upłynął termin ważności.

Podczas 1 kontroli przeprowadzonej w ramach akcji tematycznych stwierdzono brak prowadzonego rejestru temperatur w urządzeniu chłodniczym służącym do przechowywania preparatów szczepionkowych – zgodnie z wytycznymi o powyższej sytuacji niezwłocznie poinformowano Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny w Katowicach.

W związku z prowadzonym bieżącym nadzorem sanitarnym, w zakresie szczepień ochronnych skontrolowano 9 punktów szczepień, przeprowadzając łącznie 11 kontroli, w tym 1 kontrola doraźna oraz 1 kontrola sprawdzająca w związku z nałożonym mandatem karnym.

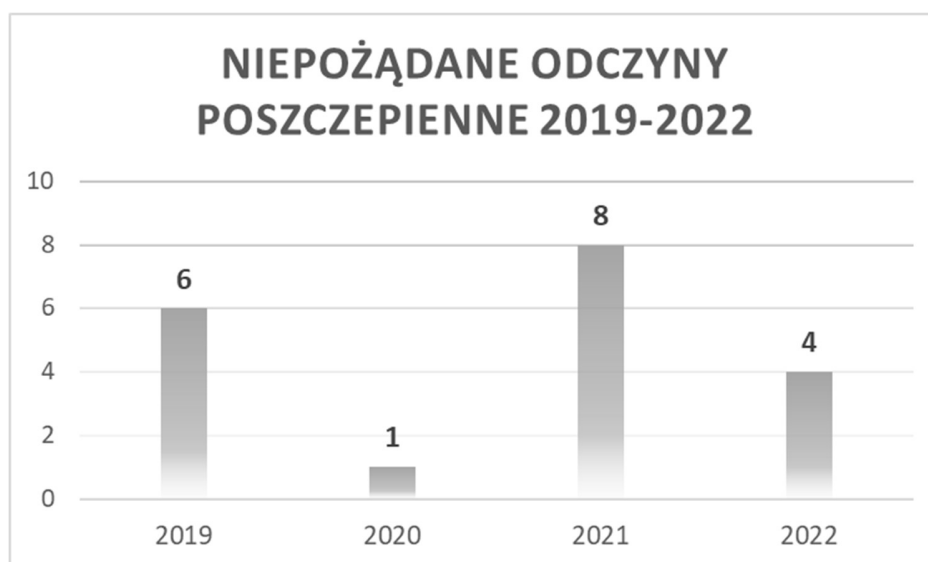
W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzane były kontrole w punktach szczepień, których zakres obejmował:

- ✓ prawidłowym realizowaniem Programu Szczepień Ochronnych z uwzględnieniem przestrzegania wytycznych dotyczących zachowania terminów i odstępów między szczepieniami;
- ✓ prawidłową gospodarką szczepionkami zakupionymi do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych;
- ✓ zachowaniem zasad łańcucha chłodniczego podczas transportu oraz przechowywania szczepionek;
- ✓ sporządzaniem sprawozdań z wykonanych szczepień oraz z osób uchylających się od szczepień;
- ✓ prawidłowym prowadzeniem dokumentacji szczepień ochronnych w tym nad sposobem przekazywania kart uodpornienia;
- ✓ zachowaniem zasad higieny podczas wykonywania szczepień;
- ✓ niepożądanymi odczynami poszczepiennymi.

Podczas przeprowadzonych kontroli w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych nie stwierdzono nieprawidłowości skutkujących wydaniem decyzji administracyjnej bądź wydaniem zaleceń doraźnych. W ramach sprawowanego nadzoru w zakresie szczepień ochronnych wydano 1 mandat karny w związku z nierzetelnie prowadzoną dokumentacją medyczną. Jedną z kontroli skutkowało wydaniem wystąpienia pokontrolnego dot. wdrożenia działań mających na celu prowadzenia rejestru pomiarów temperatur w urządzeniu chłodniczym służącym do przechowywania preparatów szczepionkowych oraz bieżące prowadzenie dokumentacji dot. rozchodu szczepionek.

2.3.5. Niepożądane Odczyny Poszczepienne

W 2022r. z podmiotów leczniczych zlokalizowanych na terenie Świętochłowic zgłoszono 4 łagodne Niepożądane Odczyny Poszczepienne (Rysunek 3). Objawy towarzyszące: nasilony odczyn w miejscu wstrzyknięcia, drgawki gorączkowe, gorączka, ból w klatce piersiowej, obrzęk lewego podudzia.

Rysunek 10 Niepożądane odczyny poszczepienne 2019-2022

2.4. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór zapobiegawczy i bieżący nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą na terenie miasta Chorzów. Nadzór ten uwzględnia ocenę utrzymania właściwego stanu sanitarno- higienicznego i technicznego, stanu czystości bieżącej i mikrobiologicznej, procesów dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego, procedur postępowania, kontroli wewnętrznej oraz zabezpieczenia p/epidemicznego. W związku z wygaszeniem epidemii COVID-19 w roku sprawozdawczym został zwiększony nadzór nad zakładami opieki zdrowotnej, jednak w dalszym ciągu dużą uwagę przywiązywano do przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów.

W roku sprawozdawczym podczas kontroli w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w większości obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości. W kontrolach kwestionowanych najczęstszą przyczyną wydania decyzji był zły stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek, głównie z powodu niedostosowania placówek do obowiązujących przepisów.

2.4.1. Stan sanitarny szpitali

Na terenie Świętochłowic znajduje się **1** szpital tj. Szpital Powiatowy przy ul. Chorzowskiej 36, którego podmiotem leczniczym jest Zespół Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. przy ul. Chorzowskiej 38.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie **10** kontroli, w tym **2** kontrole w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego oraz działalności Zespołu i Komitetu Kontroli Zakażeń Szpitalnych i sposobu monitorowania zakażeń szpitalnych i drobnoustrojów alarmowych.

Kontrola z zakresu oceny stanu sanitarno- porządkowego skutkowała wydaniem decyzji administracyjnej z terminem wykonania do 31.03.2023r. Decyzja dotyczyła niewłaściwego stanu sanitarno- technicznego. Najczęściej powtarzające się uchybienia to: ubytki tynku oraz uszkodzenia ścian i sufitów w pomieszczeniach Szpitala. Ponadto stwierdzono braki w wyposażeniu zakładu i zagrzybienia w pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych. Usunięcie ww. nieprawidłowości zostanie skontrolowane w roku 2023.

W roku 2022 przeprowadzono **4** kontrole problemowe w związku z wystąpieniem ognisk epidemicznych, **3** kontrole nie wykazały nieprawidłowości, w trakcie **1** kontroli stwierdzono następujące niezgodności: brak sprawnego płuczko- dezynfektora. W związku z powyższym wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane w roku sprawozdawczym, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

W roku sprawozdawczym w szpitalu przeprowadzono **4** kontrole sprawdzające, których celem było zweryfikowanie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w poprzednich latach. Podczas przeprowadzonych kontroli ustalono, iż obowiązki zawarte w wydanych decyzjach są stopniowo realizowane.

PPIS w Chorzowie na wniosek Strony wydał **2** decyzji zmieniających termin usunięcia nieprawidłowości ujętych w decyzjach wydanych w latach poprzednich.

W placówce prowadzone są bieżące naprawy oraz prace konserwacyjne umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie Szpitala.

Sterylizacja w podmiotach leczniczych

Na terenie Świętochłowic podmioty lecznicze sterylizowały narzędzia wielokrotnego użytku w obrębie podmiotu leczniczego lub w podmiocie który podpisał umowę na świadczenie usług w zakresie sterylizacji posiadający system zarządzania jakością (ISO lub GMP)

W Szpitalu Powiatowym brak Centralnej Sterylizatorni. W 2018 roku została wydana decyzja administracyjna nakazująca Stronie dostarczanie materiałów sterylnych z centralnej sterylizatorni zorganizowanej w ramach szpitala. Decyzja została prolongowana do 31.12.2023 r.

Narzędzia/ sprzęt medyczny wielorazowego użytku po użyciu jest wstępnie dezynfekowany. Dezynfekcja odbywa się w wydzielonych pomieszczeniach lub miejscach w oddziałach szpitalnych i poradniach przyszpitalnych, zgodnie z wymogami. Następnie narzędzia/ sprzęt są przesyłane do sterylizatorni zlokalizowanej przy bloku operacyjnym.

W 2022 r. w Szpitalu Powiatowym zarejestrowano **12** ognisk zakażeń szpitalnych, **1** dotyczyło zakażeń *Klebsiella pneumoniae* **4** dotyczyły zakażeń *Clostridium difficile*, natomiast **7** dotyczyło zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2.

2.4.2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne

Zespół Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. w swoich strukturach posiada zarejestrowany Zakład Opiekuńczo-Leczniczy zlokalizowany przy ul. Szpitalnej 2.

W roku sprawozdawczym w ww. obiekcie przeprowadzono łącznie **3** kontrole:

- **1** kontrolę kompleksową z zakresu oceny stanu sanitarno- porządkowego, kontrola zakończyła się wydaniem decyzji administracyjnej z terminem realizacji do dnia 31.10.2022 r., następnie prolongowana do dnia 31.03.2023 r. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: uszkodzenia tynku, powierzchni ścian i sufitów, kafli naściennych i podłogowych, stolarki drzwi i ościeżnic, powłoki sprzętów i wyposażenia zakładu w salach pacjentów, na korytarzach w pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych, w brudowniku oraz magazynie środków czystości.
- **1** kontrolę sprawdzającą, podczas których stwierdzono częściowe wykonanie obowiązków nałożonych na Stronę decyzją administracyjną z roku poprzedzającego,
- **1** kontrolę sprawdzającą po mandacie.

W ZOL-u w roku sprawozdawczym nałożono **1** mandat karny w wysokości **100,00 zł** za zły stan sanitarno- porządkowy zakładu.

Dla przedmiotowej grupy nie wydano zaleceń doraźnych.

2.4.3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Na terenie Świętochłowic pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 16 obiektów udzielających świadczeń ambulatoryjnych. Ponadto nadzorem objętych jest 5 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru nad ww. obiektami w 2022 r. Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 22 kontrole w 9 obiektach, w tym 3 kontrole sprawdzające w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. W roku sprawozdawczym nie skontrolowano filii.

W trakcie przeprowadzonych kontroli w 2 podmiotach leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych (NZOZ Prywatne Centrum Medyczne BIOZON przy ul. M.D. Hoffmann oraz NZOZ Rejon nr 1 przy ul. Katowickiej 34) stwierdzono nieprawidłowości skutkujące wydaniem decyzji administracyjnej. Nieprawidłowości dotyczyły uszkodzenia powierzchni ścian i sufitów, uszkodzenia sprzętów oraz braków w wyposażeniu zakładów, dostępu do ciepłej wody w pomieszczeniu higieniczno- sanitarnym dla pacjentów, braku kontroli wewnętrznej oraz aktualizacji procedur.

Decyzja wydana dla NZOZ Rejon nr 1 została zrealizowana w roku sprawozdawczym co potwierdziła kontrola sprawdzająca. Natomiast decyzja wydana dla NZOZ Prywatne Centrum Medyczne BIOZON została zrealizowana częściowo zgodnie z obowiązującymi terminami.

W roku sprawozdawczym w tej grupie obiektów nałożono 1 mandat karny w wysokości 100 zł za nierzetelne prowadzenie dokumentacji medycznej dla NZOZ Przychodnia Lekarska Rejon nr 1 przy ul. Katowickiej 134.

2.4.4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Nadzór nad praktykami zawodowymi oraz innymi obiektami prowadzącymi działalność leczniczą nieregulowaną sprawuje wyłącznie Sekcja Epidemiologii.

Na terenie Świętochłowic zarejestrowane są **43** praktyki zawodowe lekarskie i praktyki pielęgniarskie. W tej grupie obiektów w 2022 r. przeprowadzono **1** kontrolę w Gabinetcie Indywidualnej Praktyki Dentystycznej. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. W tej grupie nie wydano decyzji administracyjnych, zaleceń doraźnych ani mandatów karnych.

2.4.5. Inne obiekty

PPIS w Chorzowie nadzoruje **4** obiekty świadczące usługi medyczne nie będących podmiotami leczniczymi na terenie Świętochłowic. Ta ostatnia grupa obiektów to głównie pracownie protetyczne, gabinety masażu oraz medycyny niekonwencjonalnej. W tej grupie obiektów przeprowadzono **1** kontrolę w Pracowni Protetycznej – „WITADENT”. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W tej grupie nie wydano decyzji administracyjnych, zaleceń doraźnych ani mandatów karnych.

W zawiązku z obowiązującym stanem zagrożenia epidemicznego w zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 w podległych placówkach w dalszym ciągu zapewniona jest możliwość dezynfekcji rąk w przestrzeniach ogólnodostępnych, pacjenci obowiązani są zasłaniać usta oraz nos, personel zaopatrzony w środki ochrony indywidualnej w ilości wystarczającej.

2.5. Akcje deratyzacyjne

Zdjęcie 7 Szczur

Na terenie Świętochłowic przeprowadzono 2 akcje deratyzacyjne w okresie wiosennym i jesiennym, zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Świętochłowice. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.6. Interwencje

2.6.1. Dotyczące obecności gryzoni

W roku sprawozdawczym wpłynęły 4 interwencje dotyczące obecności gryzoni na terenie posesji. O złożonej przez mieszkańców interwencji zawiadamiani są (pisemnie lub telefonicznie) właściciele lub zarządcy nieruchomości w celu przeprowadzenia wspólnych kontroli, podczas których najczęściej stwierdzano trwające już w posesjach zabiegi deratyzacyjne.

2.6.2. Dotyczące obecności insektów i gołębi

Zdjęcie 8 Dezynsekcja

W roku sprawozdawczym wpłynęły 2 interwencje w sprawie obecności insektów (obrzeżków gołębich, pluskiew) w nieruchomości i Domu Pomocy Społecznej oraz 1 interwencja dot. zanieczyszczenia przez ptaki budynku i balkonu przynależnego do mieszkania.

3. Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

3.1. Charakterystyka obiektów nadzorowanych

Zgodnie z ewidencją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie na terenie miasta Świętochłowic znajduje się 396 zakładów.

Największą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością. W większości są to małe zakłady prowadzone przez prywatnych właścicieli.

Zakłady produkcyjne to głównie piekarnie i ciastkarnie prowadzące długoletnią działalność, w pomieszczeniach adaptowanych. W większości zakłady te wprowadziły zasady GHP, GMP i system HACCP. Zaopatrują one z reguły rynek lokalny.

Zakłady żywienia zbiorowego o łącznej liczbie 80 stanowią w większości zakłady małej gastronomii (45). Zakłady te w dużej części spełniają wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia.

Część zakładów zlokalizowanych jest na tzw. „szlaku turystycznym” tzn. teren OSiR Skalka Świętochłowice.

3.2. Ocena stanu sanitarnego- ogólna

W roku 2022 w ewidencji znajdowało się 396 zakładów, z czego skontrolowano 158, w tym 1 miejsce obrotu wyrobami do kontaktu z żywnością. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 221 kontroli sanitarnych, w tym 1 kontrolę w miejscach obrotu wyrobami do kontaktu z żywnością.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 126 próbek żywności, 7 próbek sanitarnych, 1 próbkę materiałów do kontaktu z żywnością.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono w 23 obiektach nieprawidłowości, a 10 obiektów było ocenionych jako niezgodne na podstawie arkusza oceny zakładu. Stanowi to 5,3% w stosunku do wszystkich obiektów sklasyfikowanych.

Wydano 5 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, o decyzji wstrzymujących wprowadzanie produktu do obrotu, o uchylających, oddano 1 wniosek do sądu. Winnych uchybień ukarano 29 mandatami na łączną kwotę 7850 PLN. W 2022 roku złożono 2 wnioski o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w związku z poszerzeniem działalności bez zgody PPIS w Chorzowie oraz odmową wydania próbek do badań laboratoryjnych.

3.3. Ocena stanu sanitarnego-szczegółowa

3.3.1. Zakłady produkcji żywności

W roku 2022 w ewidencji znajdowało się 21 zakładów z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 18. W obiektach tych przeprowadzono 26 kontroli. W grupie tej wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie uchybień technicznych, nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 2300 PLN.

Nie wydano prolongat. Stwierdzono 5 obiektów o złym stanie sanitarnym, stwierdzono 4 obiekty niezgodne na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego:

- ✓ Za stwierdzenie obecności szkodników 3 obiekty
- ✓ Za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości/przeterminowanych - 1 obiekt.

W 2022 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 36 próbek do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych, organoleptycznych i sanitarnych. Zdyskwalifikowano 3 próbki, co stanowi 8,3% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest wyższy niż w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 3,7% próbek.

3.3.2. Zakłady obrotu żywnością

W roku 2022 skontrolowano 79 obiektów z 232 prowadzących działalność handlową na terenie nadzorowanym, w obiektach tych przeprowadzono 113 kontroli. Stwierdzono nieprawidłowości w 11 obiektach, a 5 obiektów oceniono jako niezgodne na podstawie arkusza oceny zakładu, za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych. Złożono 1 wniosek o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w związku odmową wydania próbek do badań laboratoryjnych

W grupie tej wydano 1 decyzję nakazującą oraz nałożono 11 mandatów na kwotę 2100 PLN. Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- ✓ zły bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- ✓ nieprzestrzeganie GHP i uproszczonego systemu HACCP (m.in. brak zapisów),
- ✓ wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań 97 próbek żywności, z czego zakwestionowano 1 próbkę, co stanowi 1% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest wyższy niż w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 0% próbek.

3.3.3. Zakłady żywienia zbiorowego

W 2022 roku skontrolowano 61 zakładów żywienia zbiorowego, w których przeprowadzono 62 kontrole, w 23 obiektach stwierdzono nieprawidłowości, stwierdzono 1 obiekt niezgodny oceniony na podstawie arkusza oceny zakładu, za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych. W grupie tej nie wydano decyzji wstrzymujących wprowadzanie produktu do obrotu oraz uchylających, wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie uchybień technicznych, 1 prolongatę, nałożono 11 mandatów na kwotę 3450 PLN. Złożono 1 wniosek o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w związku z poszerzenie działalności bez zgody PPIS w Chorzowie.

Najczęstsze uchybienia :

- ✓ zły stan sanitarny,
- ✓ nieprzestrzeganie GHP i systemu HACCP.

W obiektach tych pobrano 1 próbkę materiałów do kontaktu z żywnością.

3.4. Ocena transportu żywności

W 2022 roku nadzorem objętych zostało 16 firm transportowych przewożących żywność, 1 skontrolowano. Mandatów karnych nie nałożono.

3.5. RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) - System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach.

Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2019/1715 z dnia 30 września 2019 r. ustanawiające przepisy dotyczące funkcjonowania systemu zarządzania informacjami w zakresie kontroli urzędowych oraz jego składników systemowych (rozporządzenie w sprawie systemu IMSOC), zwane dalej rozporządzeniem IMSOC, ustanawia „sieć powiadamiania i współpracy” (ang. Alert and Cooperation Network, zwaną dalej ACN), w której skład wchodzi sieć systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (ang. Rapid Alert System for Food and Feed, zwany dalej RASFF), sieć współpracy i pomocy administracyjnej (ang. Administrative Assistance and Cooperation, zwana dalej AAC) i sieć na rzecz przeciwdziałania fałszowaniu (ang. Fraud Network, zwaną dalej FN).

Polska jest członkiem sieci powiadamiania i współpracy i jest reprezentowana w sieciach RASFF i AAC przez pojedynczy punkt kontaktowy (ang. single contact point, zwany dalej SCP), a w sieci FN przez krajowy punkt kontaktowy ds. oszustw w branży rolno-spożywczej, zwany dalej FFCP.

W Polsce rolę SCP pełni Główny Inspektor Sanitarny, natomiast rolę FFCP pełni Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

System RASFF stał się ważnym elementem polityki ochrony zdrowia ludności, opierającym się na zbieraniu i szybkim przekazywaniu informacji o produktach żywnościowych, materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością i środkach żywienia zwierząt mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia konsumentów. Ma on również na celu ochronę konsumenta przed ryzykiem wystąpienia ewentualnych zachorowań. W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach rozróżniamy powiadomienia, definiowane w następujący sposób:

✓ powiadomienie alarmowe – inaczej zwane powiadomieniem o zagrożeniu, jest stosowane w sieci RASFF, oznacza powiadomienie o poważnym bezpośrednim lub niebezpośrednim ryzyku związanym z żywnością, materiałem do kontaktu z żywnością lub paszą, które wymaga lub może wymagać podjęcia szybkich działań przez innego członka sieci RASFF;

✓ powiadomienie informacyjne - jest stosowane w sieci RASFF, oznacza powiadomienie o bezpośrednim lub niebezpośrednim ryzyku związanym z żywnością, materiałem do kontaktu z żywnością lub paszą, które nie wymaga podjęcia szybkich działań przez innego członka sieci RASFF, ale może wymagać podjęcia szybkich działań przez punkty kontaktowe sieci powiadamiania i współpracy w Polsce;

✓ powiadomienie informacyjne w celu podjęcia działań- oznacza powiadomienie informacyjne związane z produktem, który:

- jest lub może być wprowadzony do obrotu w innym kraju członkowskim sieci RASFF, jednak nie wymaga podjęcia szybkich działań przez innego członka sieci RASFF (inny kraj członkowski); lub
- jest obecny w obrocie jedynie w Polsce i wymaga podjęcia szybkich działań przez punkty kontaktowe sieci powiadamiania i współpracy w Polsce;

✓ powiadomienie informacyjne w celu zwrócenia uwagi- oznacza powiadomienie informacyjne związane z produktem, który:

- jest obecny jedynie w obrocie w Polsce i nie wymaga podjęcia szybkich działań przez punkty kontaktowe sieci powiadamiania i współpracy w Polsce; lub
- został dostarczony do kraju nie będącego członkiem sieci RASFF (członkami sieci RASFF są kraje UE + Szwajcaria, Norwegia, Islandia, Lichtenstein) i jednocześnie nie spełnia definicji powiadomienia informacyjnego w celu podjęcia działań; lub
- nie został wprowadzony do obrotu; lub
- nie jest już dostępny w obrocie;

✓ powiadomienie news- inaczej zwane powiadomieniem o aktualnych zdarzeniach, jest stosowane w sieci RASFF, oznacza powiadomienie o ryzyku związanym z żywnością, materiałem do kontaktu z żywnością lub paszą, które pochodzi z nieformalnego źródła, zawiera niezweryfikowane informacje lub dotyczy jeszcze niezidentyfikowanego produktu;

✓ powiadomienie o odrzuceniu na granicy- jest stosowane w sieci RASFF, oznacza powiadomienie o odrzuceniu z powodu zidentyfikowania ryzyka (patrz definicja powyżej) partii, kontenera lub przesyłki żywności, materiału do kontaktu z żywnością lub paszy

✓ powiadomienie o fałszowaniu- jest stosowane w sieci FN, oznacza powiadomienie o niezgodności dotyczące podejrzanego celowego działania podmiotów lub osób indywidualnych w celu oszukania nabywców i uzyskania z tego tytułu nienależnych korzyści, z naruszeniem przepisów Unii w obszarach określonych w artykule 1 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2017/625.

W roku 2022 do PSSE w Chorzowie wpłynęło w tym systemie 117 powiadomień, w tym

- ✓ 51 powiadomień alarmowych,
- ✓ 64 powiadomienia informacyjne,
- ✓ 1 powiadomienie typu NEWS,
- ✓ 1 powiadomienie o niezgodności.

Zgłoszenia przesyłane były drogą elektroniczną. Po otrzymaniu powiadomienia sprawdzana była dokumentacja (w tym listy dystrybucyjne, celem ustalenia czy dany produkt znajdował się w obrocie na terenie powiatu). W ramach kontroli interwencyjnych lub kontroli bieżących planowanych i nieplanowanych pracownicy PSSE w Chorzowie dokonywali sprawdzenia czy dany produkt znajduje się w obrocie w zakładach na nadzorowanym terenie, bądź też pozyskiwano informacje telefonicznie lub e-mailem. W ramach powiadomień w systemie RASFF w omawianym okresie przeprowadzono 10 kontroli.

PPIS w Chorzowie w 2022r. - w ramach funkcjonowania systemu RASFF - przesłał do ŚPWIS w celu weryfikacji dokumentacji dotyczącej środków spożywczych zakwalifikowanych jako:

3.5.1. powiadomienie informacyjne z dnia 04.10.2022r. Przedmiotem powiadomienia była „Pietruszka odmiana ARAT” pobrana do badań w ramach urzędowej kontroli

w dniu 14.09.2022r w kierunku oznaczenia zawartości metali szkodliwych dla zdrowia. Ten środek spożywczy został zakwestionowany ze względu na przekroczenie NDP metali (kadmu i ołowiu). O powyższych wynikach badań poinformowano Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, pismo z dnia 06.10.2022r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach oraz producenta, oba pisma z dnia 04.10.2022.

3.5.2. powiadomienie informacyjne z dnia 07.10.2022r. Przedmiotem powiadomienia była „Marchew odmiana VOLCANO” pobrana do badań w ramach urzędowej kontroli w dniu 14.09.2022r w kierunku oznaczenia zawartości metali szkodliwych dla zdrowia. Ten środek spożywczy został zakwestionowany ze względu na przekroczenie NDP metali (kadmu). O powyższych wynikach badań poinformowano Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach, pisma z dnia 10.10.2022r., a także producenta, pismo z dnia 07.10.2022.

3.5.3. powiadomienie informacyjne z dnia 13.10.2022r. Przedmiotem powiadomienia była „Pszemica odmiana ARTISTR” pobrana do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu

w dniu 20.09.2022r w kierunku oznaczenia zawartości metali szkodliwych dla zdrowia. Ten środek spożywczy został zakwestionowany ze względu na przekroczenie NDP metali (kadmu). O powyższych wynikach badań poinformowano Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach oraz producenta, pisma z dnia 13.10.2022.

3.5.4. powiadomienie alarmowe z dnia 24.10.2022r. Przedmiotem powiadomienia była próbka środka spożywczego „Chipsy kukurydziane solone. Produkt bezglutenowy.” pobrana do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu

w dniu 10.10.2022r w kierunku oznaczenia zawartości glutenu. W/w środek spożywczy został zakwestionowany ze względu na obecność glutenu. O powyższych wynikach badań poinformowano producenta, przedsiębiorcę wprowadzającego do obrotu, pismami z dnia 24.10.2022 oraz sprawę przekazano zgodnie z właściwością miejscową do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu.

Kategoria produktów	Powiadomienia alarmowe	Powiadomienia informacyjne
Mięso	16	34
Ryby	2	1
Nabiał	4	0
Lody	1	0
Produkty zbożowe	2	6
Produkty cukiernicze	5	0
Owoce i przetwory	1	2
Warzywa	4	5
Orzechy	2	1
Przyprawy i zioła	1	4
Nasiona	0	1
Herbaty	1	0
Suplementy diety	2	4
Substancje dodatkowe	3	0
Woda i napoje	1	0
Napoje alkoholowe	0	0
Materiały do kontaktu z żywnością	6	6

Tabela 1 RASFF

3.6. Jakość zdrowotna środków spożywczych/Sekcja HŻŻiPU

3.6.1. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2022 roku przebadano laboratoryjnie 107 próbek krajowych środków spożywczych pobranych w różnego rodzaju obiektach żywnościowo – żywnościowych:

- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych - 80,
- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń chemicznych - 12,
- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń biologicznych - 0,
- ✓ w zakresie oceny organoleptycznej - 15,
- ✓ wyłącznie w zakresie znakowania - 0.

Ponadto pobrano 7 próbek w kierunku badań sanitarnych.

W 2022 roku pod względem znakowania oceniono 32 próbki krajowych środków spożywczych. Zdyskwalifikowano ogółem 3 próbki tj. 0 próbkę ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne, 0 próbek ze względu na zanieczyszczenia chemiczne, 0 próbek ze względu na organoleptykę, 0 próbek ze względu na nieprawidłowe znakowanie, 3 próbki sanitarne.

3.6.2. Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu i UE.

Przebadano 19 próbek żywności z Unii Europejskiej i importu, w tym 5 pod względem parametrów mikrobiologicznych, 13 próbek pod względem parametrów chemicznych, 1 próbkę w zakresie oceny organoleptycznej.

W ramach przebadanych próbek oceniono 5 pod względem zgodności znakowania z aktualnymi przepisami. Próbek nie zdyskwalifikowano.

3.7. Nadzór nad materiałami do kontaktu z żywnością/Sekcja HŻŻiPU

W 2022 roku nie przeprowadzono kontroli w miejscach obrotu materiałami do kontaktu z żywnością, nie pobrano próbek wyrobów do kontaktu z żywnością. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

Pobrano jedną próbkę materiałów do kontaktu z żywnością.

3.8. Skargi i interwencje/Sekcja HŻŻiPU

W 2022 roku zgłoszono 16 interwencji, w tym 3 zostały potwierdzone (2 ze względu na stan sanitarny, 0 na niewłaściwą jakość środków spożywczych oraz 1 jednocześnie ze względu na jakość środków spożywczych i stan sanitarny). Ponadto w ramach 16 interwencji zarejestrowano 2 interwencje dotyczące przestrzegania przepisów w związku z wystąpieniem stanu epidemii COVID-19, (1 została potwierdzona) w wyniku, której nałożono 3 mandaty na kwotę 150zł. Z 16 przyjętych interwencji 12 nie potwierdziło się.

W ramach prowadzonych działań nie wydano decyzji nakazujących, nałożono 6 mandatów na kwotę 800 zł (w tym mandaty za nieprzestrzeganie przepisów w związku z wystąpieniem stanu epidemii - COVID-19), nie złożono wniosków o ukaranie do ŚPWIS w Katowicach w związku z interwencjami. W ramach skarg w zintegrowanym laboratorium nie

zbadano próbek środków spożywczych dostarczonych przez konsumenta, nie pobrano również próbek w ramach urzędowej kontroli celowanej.

3.9. Ocena i wnioski końcowe/Sekcja HŻŻiPU

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych, jak wykazują arkusze oceny zakładu, uległ pogorszeniu w stosunku do roku ubiegłego. Nałożono więcej mandatów karnych. Wydano również więcej decyzji nakazujących. W dalszym ciągu stwierdza się niezachowanie należytego stanu sanitarno-higienicznego, obecność szkodników oraz wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

Większość obiektów jednak oceniono pozytywnie. Wprowadzono w nich i stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej, w zakładach produkcyjnych w większości wprowadzono i stosuje się zasady systemu HACCP, a w pozostałych grupach obiektów uproszczone procedury na zasadach systemu HACCP.

4. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska

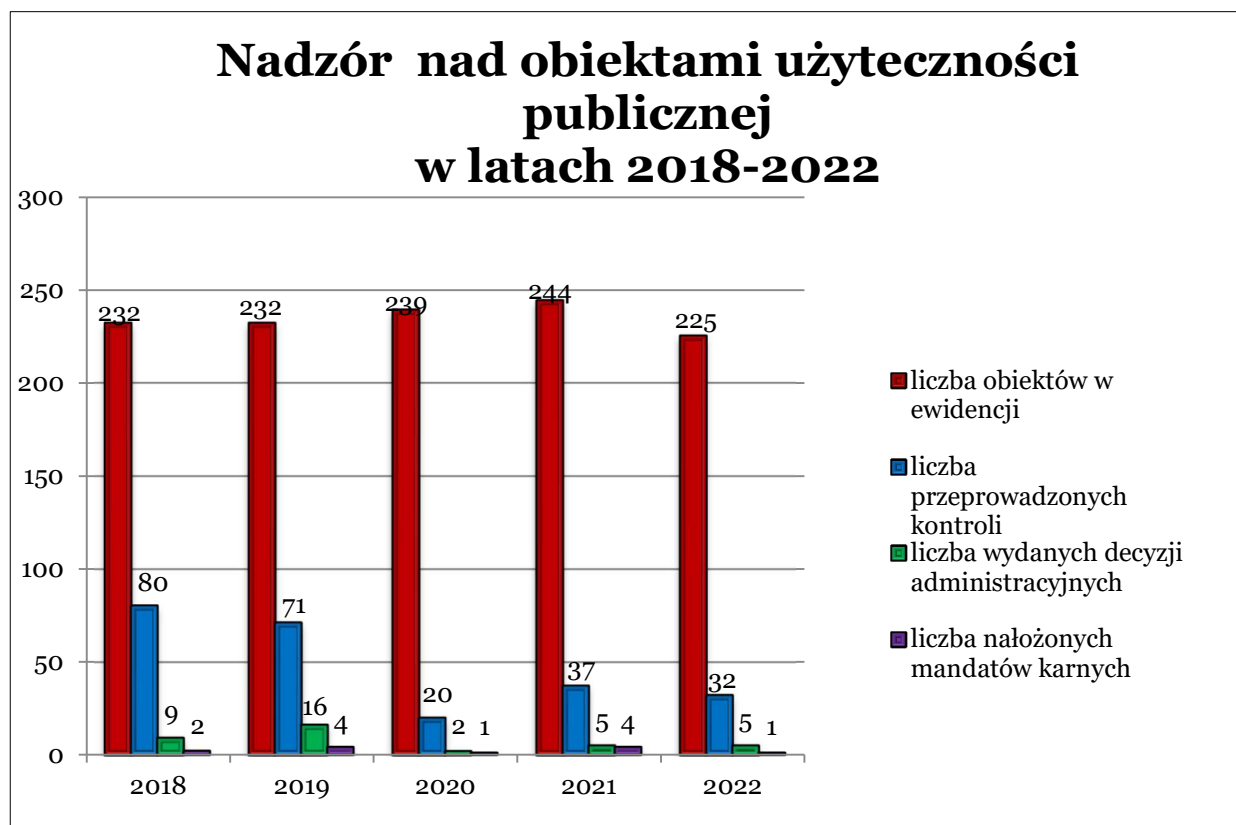
Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno–zdrowotnych w obiektach użyteczności publicznej oraz nad jakością sanitarną wody do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej i wody na pływalniach.

4.1. Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej/NS-HKiŚ

Na terenie miasta Świętochłowice nadzorem objęto 225 obiektów użyteczności publicznej. Są to: podmioty lecznicze, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, gabinety tatuażu, zakłady w których świadczone są więcej niż jedna z ww. usług, ustępy publiczne i ogólnodostępne, pływalnie kryte i odkryte, domy pomocy społecznej, obiekty hotelarskie, sportowe, kulturalne, targowisko, apteki, stacje paliw, cmentarze, domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe, przystanek kolejowy, tereny rekreacyjne.

W 2022 roku skontrolowano 45 obiektów użyteczności publicznej:

- ✓ przeprowadzono **32** kontrole,
- ✓ wydano **5** decyzji administracyjnych, w tym 1 decyzję nakazującą, 2 decyzje prolongujące, 1 decyzję wygaszającą oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie administracyjne,
- ✓ nałożono **1** mandat karny na kwotę **100** zł.

Rysunek 11 Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w latach 2018-2022

4.2. Podmioty lecznicze

Na nadzorowanym terenie znajduje się 30 obiektów, z których skontrolowano 4.

Dla Szpitala Powiatowego przy ul. Chorzowskiej 36 w Świętochłowicach, w związku ze stwierdzonymi podczas kontroli sanitarnej nieprawidłowościami, wydano w dniu 22.09.2022 r. decyzję administracyjną dotyczącą zapewnienia w pomieszczeniu do wstępnego magazynowania odpadów medycznych zabezpieczenia technicznego przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmującego również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów oraz zapewnienia dostępu do wody bieżącej ciepłej i zimnej do celów porządkowych przy pomieszczeniu do wstępnego magazynowania odpadów medycznych. Termin wykonania obowiązków powyższej decyzji ustalono na dzień 28.02.2023 r. Obiekt oceniono jako zły.

4.3. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Na nadzorowanym terenie znajdują się 2 ustępy publiczne, których dysponentem jest gmina Świętochłowice.

W 2022 roku nie przeprowadzono kontroli ustępów publicznych na terenie Świętochłowic. W dalszym ciągu zawieszona jest działalność ustępu publicznego zlokalizowanego przy Placu Słowiańskim.

Ponadto, w ewidencji ujęto 1 ustęp ogólnodostępny zlokalizowany w centrum handlowym, który został skontrolowany. Obiekt wyposażony był w bieżącą zimną i ciepłą wodę, sprawne urządzenia sanitarne oraz w środki czystości, higieny i preparaty dezynfekcyjne.

Uwzględniając stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanego obiektu, oceniono go jako zadowalający.

4.4. Pływalnie kryte i odkryte

W tej grupie obiektów ujęto 2 pływalnie kryte i 1 pływalnię odkrytą, których dysponentem jest gmina Świętochłowice. W 2022 roku skontrolowano wszystkie pływalnie kryte. W przebiegu kontroli stwierdzono, że obiekty posiadają szatnie, pomieszczenie dla ratowników oraz pełne węzły sanitarne zaopatrzone w środki higieny. Utrzymaniem bieżącej czystości pływalni zajmują się pracownicy obiektów.

Uwzględniając zarówno stan higieniczno-sanitarny i techniczny, wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako dobre.

W okresie sprawozdawczym skontrolowano czynne sezonowo Kąpielisko „Skalka” z dwoma nieckami basenowymi.

W przebiegu kontroli stwierdzono, że obiekt dysponuje przebieralniami wolnostojącymi, szafkami na odzież klientów, pomieszczeniem dla ratowników, pomieszczeniem dla matki z dzieckiem oraz toaletami. Toalety zaopatrzone były w środki higieny, tj. mydło płynne w dozownikach ściennych, podajniki na ręczniki papierowe, papier toaletowy oraz pojemniki na odpady komunalne z wkładem foliowym. Utrzymaniem bieżącej czystości obiektu zajmują się pracownicy OSiR „Skalka”.

Uwzględniając zarówno stan higieniczno-sanitarny i techniczny, obiekt oceniono jako zadowalający.

4.5. Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W tej grupie wykazano 2 całodobowe obiekty oraz 5 obiektów dziennego pobytu. W 2022 roku skontrolowano 1 dom pomocy społecznej.

Dla Domu Pomocy Społecznej św. Antoni przy ul. Kubiny 11 w Świętochłowicach, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości z terminem realizacji do dnia 30.09.2022 r. Nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego sposobu postępowania z odpadami innymi niż niebezpieczne o kodzie 18 01 04, które zgodnie z informacją uzyskaną w trakcie kontroli oraz przedłożoną dokumentacją, w miejscu wytwarzania, zbierane są do nieoznakowanych worków koloru czarnego, a następnie traktowane jak odpady komunalne. W procedurze postępowania z odpadami medycznymi nie uwzględniono sposobu postępowania z odpadami innymi niż niebezpieczne. Ponadto, stwierdzono brak opracowanej instrukcji selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania oraz brak dozownika ze środkiem do dezynfekcji rąk, podajnika na czyste rękawiczki jednorazowe, a także pojemnika

na zużyte rękawiczki jednorazowe w sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała terminowe wykonanie zaleceń doraźnych.

W związku z powyższym obiekt został oceniony jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym.

W roku sprawozdawczym w ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej w tej grupie obiektów skontrolowano 1 dom pomocy społecznej, pobrano 6 próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* W skontrolowanym obiekcie nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów mikrobiologicznych.

4.6. Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

4.6.1. Pensjonaty

W ewidencji ujęto jeden pensjonat, usytuowany w centrum Świętochłowic. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnej w ww. obiekcie. Zgodnie z pismem Strony obiekt jest nieczynny do odwołania, co potwierdziła również przeprowadzona wizja.

4.6.2. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji wykazano 2 obiekty zróżnicowane pod względem wyposażenia i standardu świadczonych usług. Jeden dysponuje zaledwie kilkoma miejscami noclegowymi, drugi prowadzi działalność w wielokondygnacyjnym budynku, oferując kilkadziesiąt miejsc noclegowych.

W tej grupie obiektów w 2022 roku nie przeprowadzono kontroli sanitarnych.

4.7. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria, oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług

4.7.1. Zakłady fryzjerskie

W ewidencji ujęto 34 obiekty, z których skontrolowano 1.

Skontrolowany obiekt wyposażony był w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk. W obiekcie do wykonywania usług stosowane są narzędzia i sprzęt jednorazowego oraz wielorazowego użytku.

Obiekt został oceniony jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym oraz technicznym.

4.7.2. Zakłady kosmetyczne

W ewidencji ujęto 20 zakładów, z których skontrolowano 5.

Wszystkie skontrolowane obiekty wyposażone były w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk. W obiektach do wykonywania usług stosowane są narzędzia i sprzęt

jednorazowego oraz wielorazowego użytku. Właściciele zakładów posiadają opracowaną i wdrożoną procedurę zapewniającą ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

Skontrolowane obiekty zostały ocenione jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym oraz technicznym.

4.7.3. Zakłady tatuażu

W ewidencji wykazano 5 zakładów, z których skontrolowano 1.

W obiekcie do wykonywania zabiegów stosowane są wyłącznie narzędzia i sprzęt jednorazowy, które po użyciu traktowane są jako odpady niebezpieczne i odbierane są do unieszkodliwienia przez specjalistyczne firmy. Właściciel zakładu posiadał opracowaną i wdrożoną procedurę zapewniającą ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

Skontrolowany obiekt został oceniony jako dobry pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.7.4. Zakłady odnowy biologicznej

W ewidencji ujęto 7 obiektów, z których skontrolowano 1. Są to głównie solaria, siłownie, sale fitness i gabinety masażu.

Skontrolowany obiekt wyposażony był w preparaty do dezynfekcji powierzchni oraz rąk. W widocznym miejscu umieszczono informację o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. *w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium* (Dz. U. z 2018 r. poz. 275).

Skontrolowany obiekt oceniono jako dobry pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.7.5. Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług

W ewidencji ujęto 11 zakładów. Jest to najbardziej zróżnicowana pod względem zakresu świadczonych usług oraz standardu wyposażenia grupa obiektów. Największą liczbę stanowią zakłady, w których świadczone są usługi fryzjerskie i kosmetyczne, niektóre dysponują również urządzeniami do opalania lub stanowiskami do masażu.

W tej grupie obiektów w 2022 roku nie przeprowadzono kontroli sanitarnych.

4.8. Tereny rekreacyjne

W ewidencji ujęto 48 obiektów, skontrolowano 18. Są to tereny rekreacyjne przy OSiR „Skalka” oraz place zabaw i piaskownice, których dysponentami są przedsiębiorstwa i spółdzielnie mieszkaniowe oraz gmina Świętochłowice. W roku sprawozdawczym skontrolowano 18 placów zabaw i piaskownic będących w zasobach Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach oraz spółdzielni mieszkaniowych na terenie Świętochłowic. Przeprowadzone kontrole wykazały, że we wszystkich

piaskownicach, przed sezonem wymieniono piasek, piaskownice poddano czyszczeniu, w większości odnowiono obudowy piaskownic oraz urządzenia przeznaczone do zabawy i rekreacji. Place zabaw wyposażone były w pojemniki na odpady komunalne i ławki oraz w większości w regulaminy określające zasady korzystania z obiektów. Utrzymanie bieżącej czystości zarządcy zlecali firmom zewnętrznym.

Skontrolowane place zabaw i piaskownice oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.9. Cmentarze

W ewidencji ujęto 8 cmentarzy, z których skontrolowano 2. Skontrolowane cmentarze usytuowane są na utwardzonym podłożu, wyposażone są w punkty wodne zaopatrzone w zimną wodę oraz kontenery przeznaczone do gromadzenia odpadów komunalnych.

W oparciu o wyniki przeprowadzonej kontroli skontrolowane cmentarze oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.10. Domy przedpogrzebowe

Na nadzorowanym terenie znajdują się 3 domy przedpogrzebowe świadczące usługi w zakresie przechowywania i przygotowywania zwłok do pochówku oraz transportu. Dwa obiekty posiadają prosektoria, wszystkie dysponują środkami transportu do przewozu zwłok i są wyposażone w chłodnie do przechowywania zwłok. W roku sprawozdawczym skontrolowano 1 obiekt.

Obiekt Kompleksowe Usługi Pogrzebowe „SZABLICKI” przy ul. Kościelnej 20 w Świętochłowicach w ubiegłym roku sprawozdawczym został oceniony jako zły pod względem technicznym. W dniu 03.11.2021 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą uzupełnienie ubytków tynku na ścianach i odmalowanie ścian oraz sufitu w pomieszczeniu ekspozycji trumien, z terminem realizacji do dnia 31.01.2022 r. Strona zwróciła się dwukrotnie z pisemną prośbą o prolongowanie terminu wykonania decyzji do dnia 31.05.2022 r., a następnie do dnia 01.08.2022 r. Decyzja została prolongowana dwukrotnie. W dniu 26.07.2022 r. Strona poinformowała o zaadoptowaniu nowych pomieszczeń, przeznaczonych na działalność zakładu, w tym pomieszczenia ekspozycji urn i trumien. Wobec powyższego, przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała, że w zakładzie zostało zlikwidowane użytkowane w 2021 r. pomieszczenie przeznaczone do ekspozycji trumien, a nowo zaadoptowane pomieszczenie utrzymane jest w należyтым stanie sanitarno-technicznym. W dniu 01.09.2022 r. wydano decyzję stwierdzającą wygaśnięcie obowiązków decyzji nakazującej. Obiekt oceniono jako zadawalający.

4.11. Inne

W ewidencji ujęto 43 obiekty. Są to głównie apteki, obiekty sportowe, obiekty kulturalne, stacje paliw, sklepy z odzieżą używaną, przystanki autobusowe i kolejowe, zakłady pogrzebowe oraz inne. W roku sprawozdawczym skontrolowano 7 obiektów.

4.11.1. Apteki

W ewidencji ujęto 12 obiektów z których skontrolowano 1.

W skontrolowanej aptece stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne tj. brak możliwości higienicznego mycia rąk - brak mydła, ręczników jednorazowych, kosza na odpady z wkładem foliowym oraz preparatu przeznaczonego do dezynfekcji rąk w śluzie przed wejściem do izby recepturowej, brudne i zakurzone wnętrza szafek i szuflad w zmywalni, zakurzone regały w magazynie leków oraz w magazynie środków higienicznych, opatrunkowych i suplementów diety. Za stwierdzone nieprawidłowości na osobą odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 100 złotych oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Przeprowadzona kontrola sprowadzająca wykazała poprawę bieżącego stanu higieniczno-sanitarnego.

4.11.2. Obiekty sportowe

Na nadzorowanym terenie znajdują się 4 obiekty sportowe. Są to: kompleksy i kluby sportowe, hale oraz boiska. W roku sprawozdawczym skontrolowano 1 obiekt. Obiekt dysponuje zapleczem sanitarnym z toaletami, natryskami i szatniami. Punkty wodne wyposażone były w bieżącą zimną i ciepłą wodę. Skontrolowany obiekt zaopatrzone był w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne.

Obiekt oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.11.3. Przystanki kolejowe

W ewidencji ujęto 1 obiekt, który został skontrolowany.

Obiekt wyposażony był w ławki, kosze wyłożone workami foliowymi do gromadzenia odpadów komunalnych oraz informację o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Utrzymaniem bieżącej czystości obiektu zajmuje się firma zewnętrzna.

Obiekt oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.11.4. Przystanki autobusowe

W ewidencji ujęto 2 przystanki usytuowane w centrum Świętochłowic. W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie przystanki. Przeprowadzone kontrole wykazały, że wszystkie utrzymane były w dobrym stanie porządkowym i technicznym, wyposażone były w wiaty przystankowe, ławki oraz kosze na śmieci. Przystanki sprzątane są codziennie przez firmy usługowe na zlecenie gminy. Zgodnie z deklaracją zarządców skontrolowanych obiektów na bieżąco uzupełniane są, notorycznie niszczone, informacje słowno-graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Skontrolowane przystanki autobusowe oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.11.5. Pozostałe obiekty

W ewidencji ujęto 24 obiekty, m.in. stacje paliw, obiekty kulturalne i targowiska. W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 stacje paliw. Skontrolowane stacje paliw wyposażone były w toalety dla klientów. Toalety zaopatrzone były w środki higieny, tj. mydło płynne w dozownikach ściennych, podajniki na ręczniki papierowe, papier toaletowy oraz pojemniki na odpady komunalne z wkładem foliowym. Utrzymaniem bieżącej czystości zajmują się pracownicy obsługujący stacje.

Skontrolowane w tej grupie obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.12. Stan sanitarny środków transportu

4.12.1. Środki transportu do przewozu chorych

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnych środków transportu do przewozu chorych.

4.12.2. Środki transportu do przewozu zwłok i szczątków

W ramach kontroli zakładów pogrzebowych skontrolowano 1 pojazd przeznaczony do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Samochód zarejestrowany był jako pojazd specjalny, zgodnie z przepisami o ruchu drogowym i spełniał wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. *w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich* (Dz. U. Nr 249, poz. 1866). Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanego środka transportu przeznaczonego do przewozu zwłok i szczątków ludzkich nie budził zastrzeżeń. Samochód wyposażony był w dostateczną ilość preparatów dezynfekcyjnych, środków ochrony indywidualnej, worków na zwłoki oraz apteczkę pierwszej pomocy medycznej. Każdorazowo, po przewiezieniu zwłok samochód jest myty i dezynfekowany w myjni samochodowej.

Stan pojazdu przeznaczonego do przewozu zwłok i szczątków ludzkich oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.12.3. Środki transportu do przewozu bielizny

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnych środków transportu do przewozu bielizny.

4.12.4. Inne kontrolowane środki transportu

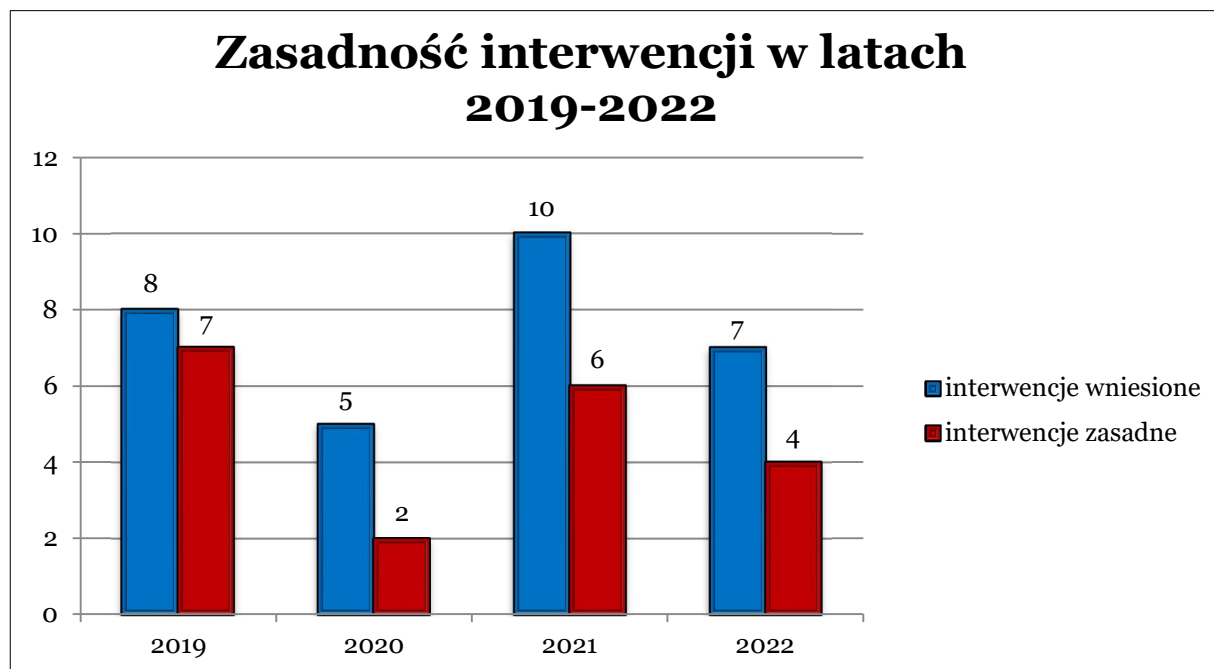
W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnych innych środków transportu.

4.13. Interwencje

W 2022 roku do tut. Stacji wpłynęło 7 interwencji, z których 4 były częściowo bądź całkowicie zasadne, 1 interwencję przekazano bezpośrednio właściwym organom w celu rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami.

Rysunek 12 Rodzaje wniesionych interwencji w 2022 roku

Rysunek 13 Zasadność interwencji w latach 2019-2022

Najczęściej w trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych, potwierdzano zasadność interwencji dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych i związanych z tym uciążliwości powodowanych przez ich najemców/właścicieli.

W jednym z obiektów świadczących usługi noclegowe tj. Apartamencie MIRROR BRICK w Świętochłowicach przy ul. Drzymały 6A w związku z wniesioną interwencją dot. niewłaściwego stanu sanitarnego ww. obiektu, w wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne tj. brudne ściany w przedpokoju, kuchni i w pokojach, zawilgoconą z ubytkiem framugę drzwiową z łazienki oraz brak cokołu przypodłogowego w przedpokoju. W związku z powyższym, wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji administracyjnej nakazującej stronie usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Strona poinformowała pismem przesłanym drogą e-mailową o zaprzestaniu prowadzenia wynajmu krótkoterminowego w lokalu mieszkalnym znajdującym się w Świętochłowicach przy ul. Drzymały 6 A, co potwierdziła przeprowadzona wizytacja na terenie przedmiotowej nieruchomości oraz przedstawione przez Stronę stosowne dokumenty – umowa najmu okazjonalnego ww. nieruchomości. Mając na uwadze powyższe, wydano decyzję umarzającą postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji nakazującej stronie wykonanie obowiązków w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej w ww. apartamencie. Obiekt został usunięty z rejestru obiektów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie. Ponadto, właściciele/zarządcy budynków niezwłocznie podejmowali działania mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. W związku z wniesioną interwencją, wydano 1 opinię dotyczącą zawilgocenia lokalu mieszkalnego. W trakcie rozpatrywania interwencji podejmowano współpracę z właścicielami/zarządcami budynków i nieruchomości, władzami samorządowymi, ośrodkiem pomocy społecznej.

4.14. Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami psse/jednostkami/organami

W 2022 r., współdziałając z innymi Sekcjami tut. Stacji, przeprowadzono 1 wizytację dotyczącą utrzymania właściwego stanu sanitarnego Sali gimnastycznej, w której przebywali uchodźcy z Ukrainy. W wyniku przeprowadzonej wizytacji stwierdzono, że warunki sanitarne dla osób zakwaterowanych z Ukrainy zostały zapewnione właściwie. Osoby przebywające na terenie obiektu zapewnione miały łóżka z kocami, poduszkami i ręcznikami. Zapewniono dostęp do toalet oraz natrysków, zaopatrzonych w środki higieny tj. mydło płynne, środki dezynfekujące, ręczniki papierowe oraz kosze na odpady wyłożone workami foliowymi. Obiekt wyposażony był w bieżącą zimną i ciepłą wodę. Dla uchodźców udostępniono pralki oraz zapewniono środki do prania i sprzątania.

4.15. Ocena jakości sanitarnej wody

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi stały nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej oraz wody na pływalniach.

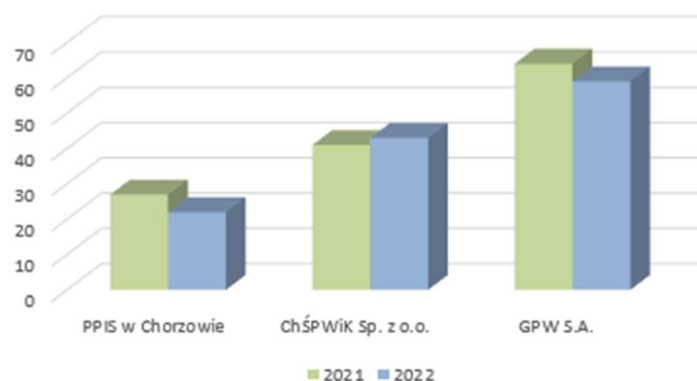
4.15.1. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Zbiorowe zaopatrzenie mieszkańców w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi należy do zadań własnych gminy i jest realizowane przez Chorzowsko-Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Ze względu na brak ujęć własnych na terenie Świętochłowic, miasto zaopatrywane jest w wodę w ramach wodociągu grupowego stanowiącego własność Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów Spółka Akcyjna w Katowicach z ujęć zlokalizowanych poza nadzorowanym terenem – w Miasteczku Śląskim, Świerklańcu, Kobiernicach, Czańcu i Goczałkowicach. Ze względu na „końcówkowy” układ sieci wodociągowej, charakteryzujący się ciągłym mieszaniem wody z różnych ujęć, konieczne jest prowadzenie stałego nadzoru nad jakością wody.

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) regularnie pobierano próbki wody ze studzienek wodomierzowych, z przyłączy wodociągowych oraz z instalacji wewnętrznych w budynkach, w celu sprawdzenia jej jakości na każdym etapie dystrybucji.

W 2022 r. pobrano **124 próbki** wody w tym:

- ✓ w ramach bieżącego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego – **22 próbki**;
- ✓ w ramach wewnętrznej kontroli realizowanej przez:
  - Chorzowsko-Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. - **43 próbki**;
  - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów SA- **59 próbek**.

Rysunek 14 Liczba próbek wody pobranych w latach 2021-2022

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych, nie stwierdzono przekroczenie badanych parametrów.

Kontrola wewnętrzna przeprowadzona przez GPW SA, wykazała nieznaczne przekroczenie wartości chloroformu w próbce wody pobranej ze studni wodomierzowej Świe/42 przy ul. Śląskiej - Zielonej. Kontrolny pobór próbki wody nie wykazał przekroczeń ww. parametru.

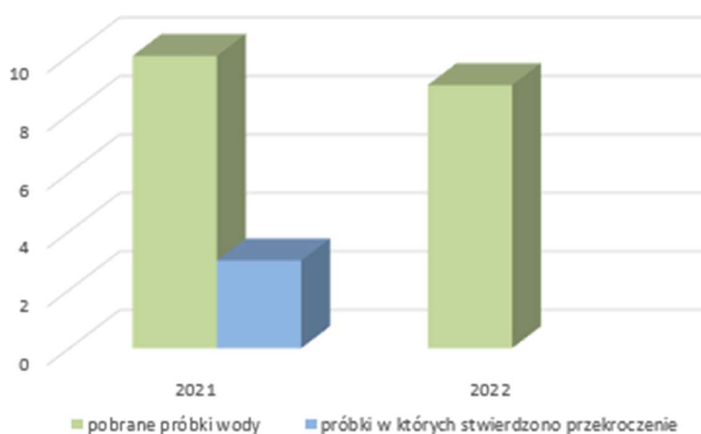
W I półroczu 2022 r. odnotowano jedną interwencję dotyczącą pogorszonej jakości wody przeznaczonej do spożycia przy ul. Górnej 16. Pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych z instalacji wewnętrznej budynku oraz z przyłącza wodociągowego. W pobranych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych.

Mając na uwadze, że przekroczenia fizykochemiczne występowały krótkotrwale i incydentalnie stwierdzono, że **woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) i była przydatna do spożycia.**

4.15.2. Ciepła woda użytkowa

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) sprawowano nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w przedsiębiorstwach podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz domach pomocy społecznej.

Pobrano łącznie **9 próbek** ciepłej wody w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp., nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów

Rysunek 15 Liczba pobranych próbek ciepłej wody w latach 2021-2022

4.15.3. Woda na pływalniach

Realizując zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi nadzór nad 2 pływalniami całorocznymi oraz 1 pływalnią sezonową. W 2022 r. w ramach nadzoru pobrano **18 próbek** wody z nieek basenowych, systemów cyrkulacji oraz natrysków na pływalniach z czego w **8** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów.

W ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z zatwierdzonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie harmonogramami, zarządcy pobrali łącznie **167 próbek** wody na pływalniach, z czego w **92** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów. Najczęściej odnotowywano przekroczenia chloru związanego, ogólnej liczby mikroorganizmów, bakterii *Escherichia coli* oraz *Pseudomonas aeruginosa*.

Na pływalni Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka” przy ul. Zubrzyckiego 38 najczęściej odnotowywano przekroczenia ogólnej liczby mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ oraz chloru związanego. Każdorazowo po stwierdzeniu przekroczeń badanych parametrów, zarządca niezwłocznie podejmował działania naprawcze mające na celu doprowadzenie parametrów wody na pływalni do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia.

W roku sprawozdawczym na pływalniach krytych, wydano **2 zbiorcze roczne oceny** jakości wody. **1** ocenę stwierdzającą, że woda spełniała wymagania oraz **1**, że warunkowo spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230).

Na terenie sezonowej pływalni Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka” przy al. Parkowej, podobnie jak w latach ubiegłych, na basenie ekologicznym odnotowywano obecność bakterii *Escherichia coli* oraz *Pseudomonas aeruginosa*. Ze względu na uzdatnianie wody metodą biologiczną, bez stosowania chemicznych środków dezynfekcyjnych, zarządca obiektu ma trudności z utrzymaniem czystości mikrobiologicznej wody a tym samym spełnienia wymagań określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1230).

W brodziku uzdatnianym metodą chemiczną stwierdzono nieznaczne przekroczenia m.in. chloru związanego. W całym sezonie nie odnotowano przekroczeń mikrobiologicznych, a zarządca wywiązywał się z obowiązków nałożonych rozporządzeniem.

W związku z powyższym wdano **2 zbiorcze roczne oceny** jakości wody:

- **basen ekologiczny** - woda nie spełniała wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230);

- **brodzik** - woda warunkowo spełniała wymagania ww. rozporządzenia.

5. Sekcja Higieny Pracy

5.1. Nadzór bieżący nad zakładami pracy

Sekcja Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie w 2022r. obejmowała ewidencją 249 zakładów pracy (Tabela 1), w których zatrudnionych jest ogółem 6144 pracowników (Tabela 2).

Zdecydowaną większość stanowią zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników.

Lata	2020	2021	2022
Liczba zakładów objętych nadzorem	232	235	249

Tabela 2 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2020-2022

Lata	2020	2021	2022
Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach	6347	6230	6144

Tabela 3 Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje warunki higieny pracy w zakładach o zróżnicowanym profilu produkcji oraz świadczonych usług, takich jak: przemysł metalowy, spożywczy, chemiczny, kosmetyczny, lekki, usługi budowlane, komunalne, transportowe, motoryzacyjne, a także zakłady lecznicze i opieki społecznej, sklepy wielkopowierzchniowe, obiekty użyteczności publicznej oraz jednostki służb mundurowych podległych MSWiA.

Działania kontrolne w zakładach pracy pozwalają na:

- ✓ ustalenie rodzaju czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- ✓ ocenę narażenia zawodowego pracowników w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów środowiskowych,
- ✓ podnoszenie świadomości pracodawców i pracowników na temat zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- ✓ współpracę i mobilizowanie pracodawców do podejmowania działań mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym i innym schorzeniom spowodowanym warunkami pracy, w tym również działania administracyjne na rzecz ich wyeliminowania lub ograniczenia,
- ✓ nadzór nad spełnianiem przez pracodawców wymagań związanych z zatrudnianiem pracowników w narażeniu na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne oraz czynniki wykazujące działanie rakotwórcze lub mutagenne,
- ✓ nadzór nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów dot. warunków higieny pracy w zakładach pracy, w tym zapewnienie właściwych pomieszczeń pracy i pomieszczeń

- higieniczno-sanitarnych oraz odpowiedniego wyposażenia do wykonywania tej pracy, w tym odzieży roboczej, ochronnej i środków ochrony indywidualnej,
- ✓ nadzór nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy.

Sekcji Higieny Pracy nadzoruje również przestrzeganie przepisów w zakresie:

- ✓ wprowadzania do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin, w tym stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka oraz środowiska,
- ✓ obowiązków pracodawcy związanych ze stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin,
- ✓ wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz udostępniania na rynku i stosowania w działalności zawodowej produktów biobójczych,
- ✓ wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów narkotyków kat. 2 i 3,
- ✓ wprowadzania do obrotu detergentów,
- ✓ wprowadzania do obrotu i udostępniania na rynku produktów kosmetycznych.
- ✓ zakazu wytwarzania oraz wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Działalność Sekcji Higieny Pracy do marca 2022 roku polegała również na wykonywaniu czynności związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. W związku z powyższym przeprowadzono 6 wizytacji w nadzorowanych obiektach z terenu Świętochłowic sprawdzając przestrzeganie obostrzeń wynikających z wystąpienia stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

W 2022 roku w nadzorowanych zakładach pracy przeprowadzono ogółem 74 kontrole (w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sprawdzające realizację wydanych wcześniej decyzji, a także kontrole interwencyjne i doraźne). Skontrolowano 60 zakładów (Tabela 3), w których łącznie zatrudnionych jest 1567 pracowników.

Lata	2020	2021	2022
Liczba zakładów skontrolowanych	44	27	60

Tabela 4 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2020-2022

Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były:

- ✓ zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub niezgodne z obowiązującymi wymaganiami ich wyposażenie,
- ✓ niezgodne z wymaganiami oznakowanie wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie,
- ✓ brak rejestru prac, rejestru pracowników narażonych na działanie czynnika o działaniu rakotwórczym,
- ✓ brak aktualnych wyników badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

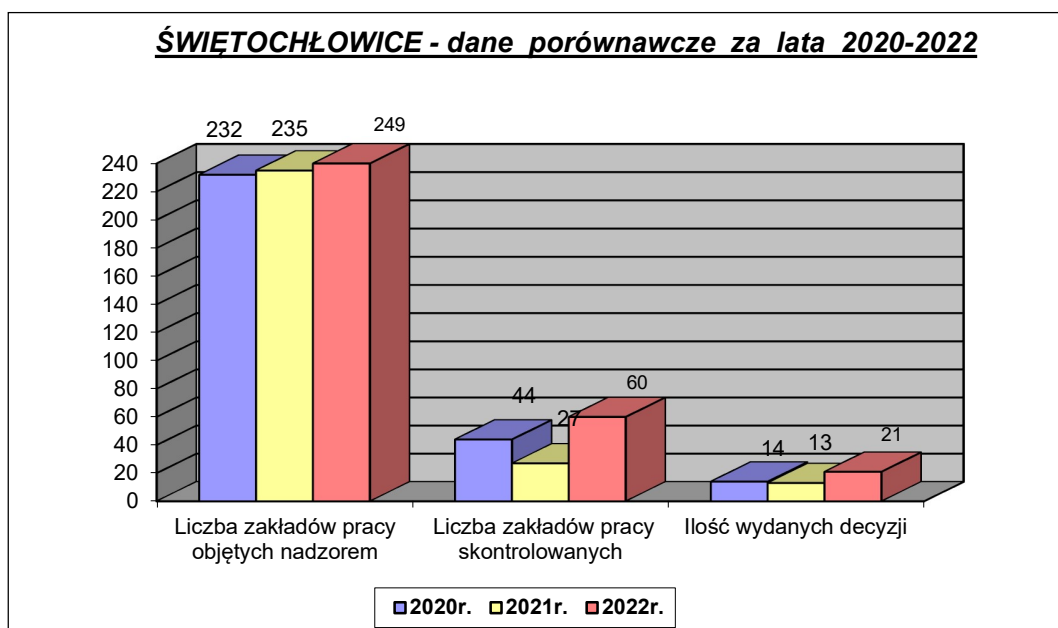
W 2022r. w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami Sekcja Higieny Pracy prowadziła postępowania administracyjno-egzekucyjne. Zostało wydanych 21 decyzji administracyjnych (Tabela 4) zawierających 110 nakazów m.in. w zakresie:

- ✓ substancji i mieszanin chemicznych: 27 nakazów,
- ✓ kosmetyków : 3 nakazów,
- ✓ produktów biobójczych: 7 nakazów
- ✓ substancji i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym: 12 nakazów,
- ✓ badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy: 12 nakazów,
- ✓ obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy do dopuszczalnych NDS i NDN: 2 nakazy,
- ✓ oceny ryzyka zawodowego: 5 nakazów,
- ✓ właściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych: 25 nakazów,
- ✓ właściwego stanu pomieszczeń pracy i pomieszczeń magazynowych: 11 nakazów,
- ✓ odzieży roboczej oraz środków ochrony indywidualnej: 5 nakazów,
- ✓ opracowania instrukcji stanowiskowych i BHP: 1 nakaz.

Lata	2020	2021	2022
Liczba wydanych decyzji	14	13	21

Tabela 5 Liczba decyzji wydanych w latach 2020-2022

Rysunek 126 Dane porównawcze za lata 2020-2022

W minionym roku kontynuowano zaplanowane na lata 2021-2022 działania kontrolne związane z nadzorem nad warunkami pracy i oceną narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych. Sekcja Higieny Pracy w w/w zakresie przeprowadziła 1 kontrolę w 1 podmiocie. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Spośród 249 nadzorowanych zakładów pracy stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w 12 zakładach. Przekroczenia NDS i NDN stwierdzone w 2022r. dotyczyły branż o następujących profilach produkcji:

- ✓ PKD 10: produkcja pieczywa i wyrobów cukierniczych - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 16: produkcja wyrobów z drewna i elementów metalowych - w 3 zakładach,
- ✓ PKD 24: produkcja blach ocynkowanych i powlekanych - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 25: produkcja odkuwek stalowych oraz elementów i opakowań z tworzyw sztucznych - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 29: produkcja części dla przemysłu samochodowego - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 43: produkcja i sprzedaż mebli - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 46: sprzedaż wyrobów hutniczych ze stali - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 49: transport drogowy towarów (wykonywanie opakowań do transportu materiałów oraz produkcja metalowych wyrobów gotowych) - w 2 zakładach,
- ✓ PKD 81: prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych - w 1 zakładzie.

W zakładach, w których stwierdzono największą liczbę przekroczeń NDS i NDN, rodzaj prowadzonej produkcji lub wykonywanych usług sprawił, że pracownicy narażeni byli na więcej niż jeden czynnik szkodliwy. Pracownicy zatrudnieni w transporcie drogowym towarów, przy wykonywaniu opakowań do transportu oraz produkcji metalowych wyrobów narażeni byli zarówno na hałas jak również na drgania mechaniczne.

Ogółem w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2022r. zatrudnionych było 201 pracowników (w 2021r. - 162 osoby) z czego:

- ✓ przy produkcji wyrobów z drewna i elementów metalowych - 15 pracowników,
- ✓ przy produkcji blach ocynkowanych i powlekanych - 4 pracowników,
- ✓ przy produkcji pieczywa i wyrobów cukierniczych - 6 pracowników
- ✓ przy produkcji opakowań do transportu materiałów oraz produkcji wyrobów metalowych (transport drogowy) - 132 pracowników,
- ✓ przy produkcji części dla przemysłu samochodowego - 10 pracowników,
- ✓ przy produkcji odkuwek stalowych oraz elementów i opakowań z tworzyw sztucznych - 15 pracowników,
- ✓ przy produkcji mebli - 8 pracowników,
- ✓ prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych - 7 pracowników,
- ✓ prace związane ze sprzedażą wyrobów hutniczych ze stali - 4 pracowników.

Najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia w nadzorowanych zakładach pracy, podobnie jak w latach ubiegłych był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 12 nadzorowanych zakładach pracy. Łączna liczba osób narażonych na jego oddziaływanie stanowiła 3,3% ogółu zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki.

W celu poprawy warunków pracy sporządzono i wdrożono programy działań organizacyjno - technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas. PPIS wydał decyzję nakazującą obniżenie wartości poniżej NDS stężenia pyłów mąki w jednym zakładzie.

5.2. Nadzór nad czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje 16 zakładów pracy, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi. Przeprowadzono 10 kontroli w/w zakresie. Najczęściej występujące czynniki rakotwórcze to pyły drewna, promieniowanie jonizujące, substancje chemiczne wykazujące działanie rakotwórcze lub mutagenne stosowane jako odczynniki laboratoryjne (formaldehyd, fenoloftaleina). Liczbę osób narażonych na czynniki rakotwórcze lub mutagenne w skontrolowanych zakładach oceniono na 111, natomiast zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami na 57. Przeprowadzono 10 kontroli. Zostały wydane 3 decyzje administracyjne dotyczące: uzupełnienie dokumentacji o rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym i rejestr pracowników narażonych na te czynniki, poinformowania pracowników o narażeniu na czynnik o działaniu rakotwórczym, przeszkolenia pracowników w zakresie narażenia na czynnik o działaniu rakotwórczym, oraz przesłania informacji o czynnikach rakotwórczych właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

5.3. Nadzór nad szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi

W ramach nadzoru w zakresie szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych występujących w środowisku pracy przeprowadzono w minionym roku 9 kontroli w 9 zakładach pracy.

Oceniono działania zmierzające do ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z występowaniem tych czynników w zakładach produkcji żywności, w zakładzie instalacyjno-budowlanym, zakładzie pogrzebowym, zakładach dystrybucji mediów oraz w jednostkach służb mundurowych.

W trakcie przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W związku z czym nie wydawano decyzji administracyjnych.

5.4. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami/ Sekcja Higieny Pracy

W 2022r. przeprowadzono 23 kontrole w 23 podmiotach stosujących w swojej działalności zawodowej stwarzające zagrożenie substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składniki mieszaniny chemicznych. Sekcja Higieny Pracy skontrolowała substancje chemiczne w postaci własnej stosowane do produkcji mieszanin oraz mieszaniny chemiczne takie jak: farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje, środki czyszczące, dezynfekcyjne, smary, oleje, produkty z grupy chemii budowlanej. W trakcie kontroli stwierdzono następującą nieprawidłowość: brak oznakowania miejsca składowania mieszanin stwarzających zagrożenie.

W zakresie wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin oraz wyrobów chemicznych w 2022 roku przeprowadzono 4 kontrole w 4 podmiotach. Wśród wprowadzających do obrotu są producenci, importer, dystrybutorzy (m.in. hurtownie, sklepy wielkopowierzchniowe, stacje benzynowe, drogerie) oraz formulatorzy (dalsi użytkownicy).

W trakcie kontroli oceniano realizację wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu, celem zapewnienia odbiorcom produktów chemicznych prawidłowych informacji dotyczących

bezpiecznego stosowania (skontrolowano oznakowanie opakowań, opakowania i karty charakterystyki produktów oraz wymaganą dokumentację).

Ogółem w 2022r. sprawdzono karty charakterystyki dla 16 produktów, natomiast oznakowanie dla 17 produktów chemicznych (zakwestionowano 8).

W 1 podmiocie kontrolę przeprowadzono pod kątem przestrzegania ograniczeń poszczególnych substancji włączonych do załącznika XVII rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. dot. zawartości metanolu.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Ponadto Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 1 kontrolę podmiotu importującego bezpośrednio z Chin mieszaniny chemiczne stwarzające zagrożenie o zastosowaniu jako farby i lakiery do drukarek wieloformatowych. W trakcie prowadzonych działań kontrolnych u w/w podmiotu stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin:

- ✓ na etykietach produktów nie podano odpowiedniego hasła ostrzegawczego,
- ✓ na etykietach produktów nie podano odpowiednich zwrotów wskazujących środki ostrożności lub zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia zgodnych z klasyfikacją mieszaniny,
- ✓ etykieta produktów nie jest oznakowana zgodnie z tytułami III i IV rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r.,
- ✓ identyfikator produktu na etykietach produktu nie jest taki sam jak ten, który został użyty w karcie charakterystyki produktu,
- ✓ na etykietach produktów nie podano odpowiednich piktogramów określających rodzaj zagrożenia,
- ✓ na etykiecie produktu nie podano danych identyfikacyjnych dla substancji w mieszaninie, które decydują o jej zaklasyfikowaniu we wszystkich kategoriach,
- ✓ na etykiecie produktu umieszczono informacje niespójne z klasyfikacją,
- ✓ etykiety produktów nie zawierają napisu o treści: "Produkt przeznaczony wyłącznie do użytku zawodowego" zgodnie z ograniczeniem,
- ✓ podmiot nie zgłosił do Europejskiej Agencji Chemikaliów informacji o importowanych substancjach spełniających kryteria klasyfikacji jako stwarzające zagrożenie, które są wprowadzane do obrotu jako składnik mieszanin.

W związku z powyższym została wydana 1 decyzja administracyjna nakazująca Stronie usunięcie nieprawidłowości, decyzja obejmowała 21 nakazów.

Ponadto wydano 1 decyzję administracyjną, która dotyczyła usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli w 2021r.

W związku z niespójnościami dotyczącymi produkcji mieszaniny chemicznej pochodzącej od podmiotu nadzorowanego przez innego inspektora sanitarnego, Sekcja Higieny Pracy wystosowała pismo do inspektora sanitarnego zgodnie z właściwością terytorialną w celu wyjaśnienia sprawy.

W kwietniu 2022 roku Sekcja Higieny Pracy brała udział w działaniach kontrolnych związanych z sytuacją kryzysową dotyczącą serii zatruc w województwie śląskim denaturatem.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy skontrolowali 7 obiektów (sklepy, stacje benzynowe, hurtownie) wprowadzających do obrotu dla klientów indywidualnych denaturat pochodzący od różnych producentów, zabezpieczając 1474 sztuk opakowań jednostkowych w związku z podejrzeniem, iż zawierają one w swoim składzie niedozwoloną ilość metanolu.

Do badań w celu określenia zawartości alkoholu metylowego w denaturacie pobrano 23 próbki i przekazano do laboratorium. Wyniki badań pobranych próbek wykazały zawartość metanolu zgodną z obowiązującymi na terytorium RP ograniczeniami. Ponadto przeprowadzono 2 wizytacje obiektów w w/w zakresie - w tych obiektach nie stwierdzono wprowadzania do obrotu denaturatu.

5.5. Nadzór nad produktami biobójczymi /Sekcja Higieny Pracy

W 2022r. w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych oraz wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 11 kontroli w 9 podmiotach (sklepy, drogerie, hurtownie, sklepy zoologiczne).

Kontrole w w/w zakresie przeprowadzone zostały w ramach bieżącego nadzoru, na podstawie list dystrybucyjnych przesłanych przez innych inspektorów sanitarnych zgodnie z właściwością miejscową oraz w związku z pismem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącym wzmożenia nadzoru nad produktami biobójczymi należącymi do grupy produktowej 18 i 19 załącznika V rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr **528**/2012 z dnia 22 maja 2012r. W trakcie działań kontrolnych Sekcja Higieny Pracy sprawdzała również czy nadzorowane podmioty nie udostępniają na rynku produktów biobójczych wycofanych z obrotu przez innych inspektorów sanitarnych.

Sekcja Higieny Pracy łącznie skontrolowano 37 produktów uznanych za produkty biobójcze pod kątem przestrzegania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr **528**/2012 z dnia 22 maja 2012r.

Dla 4 produktów uznanych za produkty biobójcze stwierdzono brak pozwolenia albo zezwolenia na handel równoległy ani pozwolenia na obrót - zezwalającego na udostępnianie na rynku oraz stosowanie ich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z powyższym zostały wydane 2 decyzje administracyjne w 2 podmiotach nakazujące Stronom wykonanie nieprawidłowości polegających na zaprzestaniu udostępniania na rynku oraz wycofaniu z obrotu w/w produktów uznanych za produkty biobójcze z trybem natychmiastowym.

Ponadto Sekcja Higieny Pracy w przypadku produktów z pogranicza pochodzących od podmiotów nadzorowanych przez innych inspektorów sanitarnych zwracała się do nich zgodnie z właściwością terytorialną w celu wyjaśnienia czy spełniają one definicję produktu biobójczego, czy produktu kosmetycznego, czy produktu leczniczego weterynaryjnego (5 pism).

W 2022r. Sekcja Higieny Pracy skontrolowała również 1 podmiot stosujący produkty biobójcze w swojej działalności zawodowej. Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane produkty posiadały wymagane pozwolenie na udostępnianie na rynku i stosowanie na terytorium RP.

5.6. Nadzór nad prekursorami narkotyków /Sekcja Higieny Pracy

Mając na względzie, przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skontrolowano 1 podmiot stosujący w swojej działalności zawodowej prekursorzy narkotyków kat. 3. W tym zakresie nie stwierdzono uchybień.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w 1 podmiocie wprowadzającym do obrotu prekursorzy narkotyków kat. 3. Nie stwierdzono podejrzanych transakcji.

5.7. Nadzór nad produktami kosmetycznymi /Sekcja Higieny Pracy

Od 2022r. Sekcja Higieny Pracy prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 4 października 2018r. o produktach kosmetycznych oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009r. dotyczącego produktów kosmetycznych.

W zakresie udostępniania na rynku produktów kosmetycznych Sekcja Higieny Pracy ogółem przeprowadziła 8 kontrole w 8 podmiotach (sklepy, drogerie, hurtownia).

Kontrole w w/w zakresie przeprowadzone zostały w ramach bieżącego nadzoru, na podstawie list dystrybucyjnych przesłanych przez innych inspektorów sanitarnych zgodnie z właściwością miejscową oraz w związku z Wytycznymi Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności w 2022 roku.

W trakcie działań kontrolnych Sekcja Higieny Pracy sprawdzała również czy nadzorowane podmioty nie udostępniają na rynku produktów kosmetycznych wycofanych z obrotu decyzjami innych inspektorów sanitarnych.

Sekcja Higieny Pracy zgodnie z Wytycznymi ŚPWIS na rok 2022r. przeprowadziła 1 kontrolę w hurtowni oraz 2 kontrole w drogeriach oceniając 9 produktów w zakresie zakazu stosowania pirytionianu cynku w produktach kosmetycznych. Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości.

W 2022r. w drogerii zlokalizowanej w Świętochłowicach stwierdzono udostępnianie na rynku produktów kosmetycznych zawierających w swoim składzie zakazaną substancję tj. „Butylphenyl Methylpropional”. W związku z powyższym została wydana 1 decyzja administracyjna nakazująca Stronie wykonanie nieprawidłowości polegających na zaprzestaniu udostępniania na rynku oraz wycofaniu z obrotu w/w produktów kosmetycznych z trybem natychmiastowym.

Sekcja Higieny Pracy zgodnie z planem poboru prób produktów kosmetycznych na rok 2022 przeprowadziła 1 kontrolę w hurtowni produktów kosmetycznych.

Do badań fizykochemicznych na zawartość formaldehydu pobrano 1 próbkę mydła w płynie.

Sprawozdanie z badań wykazało, iż w pobranej próbce produktu kosmetycznego nie stwierdzono zawartości formaldehydu.

Ponadto w 2022r. przekazano do Sekcji Higieny Pracy 2 notyfikacje z systemu RAPEX dokonane przez władze sąsiadujących państw członkowski dotyczące udostępniania na rynku produktów kosmetycznych. Po analizie rynku stwierdzono, iż na terenie Chorzowa nie są zlokalizowane obiekty udostępniające w/w produkty kosmetyczne.

5.8. Choroby zawodowe /Sekcja Higieny Pracy

Sekcja Higieny Pracy prowadzi również postępowania wyjaśniające i administracyjne w związku z podejrzeniem chorób zawodowych.

W 2022r. przeprowadzono 7 postępowań dotyczących pracowników lub byłych pracowników zatrudnionych w świętochłowickich zakładach pracy. Wydano 1 prawomocną decyzję stwierdzającą chorobę zawodową - przewlekłą chorobę narządu głosu spowodowaną nadmiernym wysiłkiem głosowym. Szczegółowe dane dotyczące stwierdzonej choroby przesłane zostały w postaci karty stwierdzenia choroby zawodowej do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi,

który prowadzi Centralny Rejestr Chorób Zawodowych i analizuje kształtowanie się zapadalności na te choroby

Ponadto wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej a także 1 decyzję umarzającą wszczęte postępowanie.

W 2022 roku od wydanych decyzji nie wniesiono odwołań do organu II instancji, tj. Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W ostatnich trzech latach liczba wydawanych decyzji dotyczących chorób zawodowych kształtowała się następująco (Tabela 5).

Lata	2020	2021	2022
Decyzje stwierdzające	1	1	1
Decyzje odmowne	1	0	2
RAZEM	2	1	3

Tabela 6 Liczba decyzji w sprawie chorób zawodowych wydanych w latach 2020-2022

5.9. Promocja Zdrowia /Sekcja Higieny Pracy

W 2022r. Sekcja Higieny Pracy kontynuowała udział w kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dźwigaj z głową”.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie umieszczono informacje dotyczące bezpiecznych warunków pracy na temat kampanii.

Nawiązując do art. 23e ust. 3 ustawy z dnia 29.11.2000r. Prawo atomowe zobowiązującego organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej do udzielania porad i informacji w zakresie narażenia na radon, do zakładów pracy zostały przesłane materiały informacyjno - edukacyjne dotyczące zagadnień związanych z radonem.

W 2022r. pracownicy Sekcji Higieny Pracy we współpracy z Oświatą Zdrowotną współuczestniczyli w nadzorze nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy. W trakcie kontroli z zakresu higieny pracy w zakładach pracy na terenie Świętochłowic oceniono realizację zapisów w/w ustawy przez pracodawców. Wskazywano na obowiązek przestrzegania zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. We wszystkich skontrolowanych zakładach ustawa była realizowana.

W 2022r. w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie funkcjonował Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków zastępczych tzw. „dopalaczy” i ich rodzin z terenu Świętochłowic. Celem działania punktu jest udzielenie wsparcia osobom zażywającym środki zastępcze tzw. „dopalaczy” chcących zerwać z nałogiem, a także członkom ich rodzin poprzez udzielanie informacji dot. poradni i ośrodków stacjonarnych zajmujących się leczeniem uzależnienia.

5.10. Nadzór nad środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi /Sekcja Higieny Pracy

W 2022r. Sekcja Higieny Pracy przy współpracy z Komendą Miejską Policji w Świętochłowicach prowadziła monitoring rynku produktów w celu identyfikacji podmiotów, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wprowadzają do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne. W związku z pismem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego Sekcja Higieny Pracy prowadziła również monitoring obiektów udostępniających na rynku produkty na bazie konopi zawierające w swoim składzie substancję HHC-O (O-acetyloheksahydrokannabinol).

W 2022r. na terenie Świętochłowic nie ujawniono obiektów, w których dochodziłoby do wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych oraz produktów konopnych zawierających w swoim składzie substancję HHC-O.

W roku 2022 podmioty lecznicze z terenu Świętochłowic zgłosiły do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie 1 przypadek zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. W ostatnim dniu każdego miesiąca do Prokuratury Rejonowej w Chorzowie przekazywane są informacje dotyczące nadzoru nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz liczba zgłoszonych przed podmioty lecznicze przypadków podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

6. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno-zdrowotnych w obiektach nauczania i wychowania oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży

6.1. Nadzór nad obiektami/NS-HD

Na terenie Świętochłowic w 2022 r. nadzorem objętych było 45 obiektów stałych oraz 9 turnusów wypoczynku.

Bieżący nadzór sanitarny nad przestrzeganiem przepisów higienicznych i sanitarnych w środowisku dziecięco-młodzieżowym prowadzony był w:

✓ żłobkach i klubach dziecięcych	- 11
✓ przedszkolach	-15
✓ szkołach podstawowych	- 7
✓ liceach ogólnokształcących	- 1
✓ zespołach szkół	- 5
✓ placówkach wsparcia dziennego	- 4
✓ placówkach wychowania pozaszkolnego	- 1
✓ placówkach rekreacyjnych	- 1

Przeprowadzono łącznie 34 kontrole sanitarne, w tym:

- ✓ w placówkach szkolno-wychowawczych - 28
- ✓ w placówkach sezonowych - 6

Bieżący nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi prowadzony był ze zwróceniem szczególnej uwagi na zapewnienie właściwych warunków higieniczno-zdrowotnych i bezpieczeństwa pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w placówkach była:

- ✓ ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież w tym:
  - zapewnienie stałego dopływu bieżącej ciepłej wody do mycia rąk
  - zapewnienie wystarczającej ilości środków myjących
- ✓ nadzór nad warunkami do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach oraz nad stanem technicznym boisk szkolnych, a także placów zabaw w przedszkolach
- ✓ ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii
- ✓ posiadanie przez placówki certyfikatów zgodności z Polska Normą na meble edukacyjne
- ✓ nadzór nad przechowywaniem i stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin
- ✓ ocena procesu nauczania - uczenia się w szkołach podstawowych
- ✓ pomiary i odczyty temperatury w pomieszczeniach placówek
- ✓ ocena przygotowania szkół do nowego roku szkolnego
- ✓ ocena akcji wypoczynku dzieci i młodzieży

6.1.1. Żłobki

Na terenie Świętochłowic funkcjonowało 11 żłobków i klubów dziecięcych, z których 5 skontrolowano, gdzie zapewniono opiekę dla 96 dzieci. Skontrolowane placówki funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu, budynki utrzymane były w dobrym stanie technicznym.

W skontrolowanych żłobkach warunki do utrzymania higieny osobistej były prawidłowe, miały dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz były wyposażone w środki do higieny osobistej.

W 2022r. wpłynął 1 wniosek o wydanie opinii sanitarnej dotyczącej zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci w placówce.

6.1.2. Przedszkola

W roku 2022 r. skontrolowano 4 przedszkola, które funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu. W placówkach tych opiekę oraz naukę otrzymało 454 dzieci. Wszystkie przedszkola funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu, były w dobrym stanie technicznym i sanitarno-higienicznym za wyjątkiem 1 przedszkola, gdzie stwierdzono zły stan techniczny.

W pozostałych skontrolowanych placówkach zapewnione były prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej. Pomieszczenia sanitarne wyposażone były w środki higieny

osobistej (mydło, papier, ręczniki), dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody przy wszystkich umywalkach zapewniony. Stan urządzeń sanitarnych prawidłowy.

6.1.3. Szkoły

W roku 2022 skontrolowano 9 placówek, spośród 13 znajdujących się pod nadzorem. W placówkach tych opiekę oraz naukę otrzymało 1983 dzieci i młodzieży. Wszystkie szkoły funkcjonowały w budynkach do tego przystosowanych. Zły stan higieniczno-sanitarny oraz technicznych stwierdzono w 1 placówce tj. 11/1 %, zły stan techniczny również w 1 placówce tj. 11,1 % skontrolowanych szkół. W pozostałych szkołach zapewnione były prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej tj. ciepła bieżąca woda, mydło w dozownikach, ręczniki papierowe oraz papier toaletowy.

W trakcie kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwrócono na problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowanych zajęciach wychowania fizycznego. Mimo, że warunki do utrzymywania higieny osobistej były dobre, dzieci i młodzież nie korzystały z nich systematycznie, a wręcz sporadycznie.

W roku 2022 spośród skontrolowanych szkół 1 posiadała substancje chemiczne i ich mieszaniny. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania oraz oznakowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Substancje chemiczne i ich mieszaniny były oznakowane w sposób widoczny i umożliwiający ich identyfikację oraz posiadały karty charakterystyki. Zmniejszyła się liczba w szkół posiadających substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W roku 2022 dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Skontrolowano 4 szkoły, 22 oddziały, gdzie zmierzono 326 uczniów. Wszyscy uczniowie korzystali z dostosowanych do wzrostu stanowisk prac. Dyrektorzy dużą uwagę przywiązują do prawidłowych stanowisk pracy uczniów przede wszystkim w klasach młodszych. W klasach starszych, gdzie obowiązuje system klasopracowni, co wiąże się z przemieszczaniem się uczniów znacznie utrudnione jest dostosowanie stanowiska pracy do wszystkich zróżnicowanych wzrostem uczniów poszczególnych oddziałów.

Na 7 skontrolowanych szkół w 2 odsetek mebli edukacyjnych posiadających certyfikaty zgodności z Polską Normą wyniósł 100%, powyżej 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w 4 szkołach, natomiast do 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w 1 szkole.

Jednym z zadań w ramach nadzoru nad warunkami higieny procesu nauczania i wychowania jest ocena tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych.

Oceniono 102 rozkłady z 7 szkół. Analiza rozkładów zajęć wykazała, że były one prawidłowo konstruowane z zachowaniem zasady, że zajęcia rozpoczynają się o stałej porze przy czym różnica pomiędzy dniami nie jest większa niż 1 godzina i różnice liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie są większe od 1 godziny.

Ponadto dokonano oceny sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. W skontrolowanych szkołach gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej były w obiekcie do własnej dyspozycji.

W trakcie kontroli stwierdzono, że w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zapewniony był dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz mydła w płynie, ręczników papierowych i środków do dezynfekcji rąk. Ściany przy umywalkach były zabezpieczone przed zawilgoceniem.

Gabinety były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny oraz instrukcje do udzielenia pomocy medycznej.

6.1.4. Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży

Na nadzorowanym terenie organizowany był wypoczynek w miejscu zamieszkania, w placówkach całorocznych będących pod stałym bieżącym nadzorem.

W 2022 r. zorganizowany był wypoczynek letni i zimowy w tym 5 turnusów zimą oraz 3 turnusy latem.

W trakcie trwania wypoczynku letniego przeprowadzono 6 kontroli. W skontrolowanych placówkach zapewnione były prawidłowe warunki sanitarno-higieniczne.

6.2. Podsumowanie/NS-HD

W wyniku prowadzonego nadzoru sanitarnego stwierdzono, że stan techniczny i sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz wyposażenia systematycznie się poprawia, a nowo powstały klub dziecięcy został przygotowany do działalności zgodnie z obowiązującymi wymogami.

7. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowana jest w oparciu o art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polega na prowadzeniu działań o charakterze profilaktycznym. Działania te mają na celu zapobieganie powstawaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi. Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy m.in.:

- ✓ opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- ✓ wydawanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- ✓ uzgadnianie środowiskowych uwarunkowań realizacji inwestycji dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- ✓ opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- ✓ przeprowadzanie kontroli obiektów w trakcie budowy, przebudowy lub rozbudowy oraz po ich zakończeniu (w celu stwierdzenia zgodności wykonania obiektu z zatwierdzonym projektem budowlanym/technologicznym),
- ✓ uzgadnianie warunków zabudowy/warunków realizacji inwestycji celu publicznego.

Powyższe zadania polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania, lokalizacji, opracowywania dokumentacji projektowych oraz podczas realizacji zamierzeń inwestycyjnych.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów/inwestorów lub

w związku z wystąpieniem organów prowadzących postępowanie administracyjne. Rozpatrywane wnioski dotyczą głównie odbiorów obiektów oraz oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

7.1. Wydawanie stanowisk w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

- ✓ w 2022 roku wydano dwa uzgodnienia w formie opinii sanitarnej dotyczące planów zagospodarowania przestrzennego dla Miasta Świętochłowice (o dwie więcej niż w roku poprzedzającym). Sporządzono dwie opinie sanitarne dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W 2022 r. uzgodniono ponadto dwa odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- ✓ w Mieście Świętochłowice projektami zmiany planów zagospodarowania przestrzennego objęto obszar o powierzchni około 109 ha (co stanowi 8,2% powierzchni miasta),
- ✓ w rozpatrywanych sprawach zwracano uwagę na zdrowie ludzi, gospodarkę wodno – ściekową, odpady, ochronę środowiska gruntowo – wodnego, ochronę powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym oraz na rozmieszczenie obszarów o określonym przeznaczeniu (np. bliskość terenów przemysłowych i mieszkalnych, obecność obszarów zieleni izolacyjnej, stref buforowych),
- ✓ rozpatrywane plany zagospodarowania przestrzennego zmieniały przeznaczenie obszarów przede wszystkim pod tereny zabudowy o charakterze mieszkalnym, usługowym i produkcyjnym.

Zapisy dotyczące przeznaczenia terenów były prawidłowe i nie sprawiały problemów przy uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla planowanych przedsięwzięć. Jeden z planów zaopiniowano z zastrzeżeniami. Uwagi dotyczyły m.in. konieczności zmiany przeznaczenia terenów mieszkalnych na obszary niepodlegające ochronie akustycznej (w celu ochrony ewentualnych mieszkańców przed niekorzystnym wpływem hałasu i zanieczyszczeń powietrza w bezpośrednim otoczeniu głównych ciągów komunikacyjnych miasta) oraz nakazu stosowania zieleni izolacyjnej/nasadeń zieleni wysokiej od strony terenów kolejowych. W dokumentach zwracano szczególną uwagę na odpowiednie umiejscowienie poszczególnych obszarów (lokalizacja obszarów mieszkalnych, terenów chronionych w oddaleniu od zabudowy uciążliwej, dróg komunikacji zbiorczej, terenów przemysłowo – produkcyjnych). Zwracano również uwagę na zapisy dotyczące ograniczenia uciążliwości wynikających z charakteru prowadzonych działalności do granic działki zajmowanej przez przedsiębiorstwo oraz na zapisy dotyczące ograniczenia hałasu do poziomów dopuszczalnych (w szczególności dla terenów zabudowy mieszkaniowej/rekreacyjnej). Projekty uchwały wskazywały dopuszczalne poziomy hałasu dla poszczególnych terenów chronionych akustycznie oraz nakazywały ograniczenia wibracji do wartości dopuszczalnych na granicy działki.

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, w przypadku Miasta Świętochłowice, jeden raz uzgodniła warunki zabudowy i zagospodarowania terenu (podobnie jak w roku 2021) – sprawa dotyczyła planowanej adaptacji pomieszczeń na klub dziecięcy. Dla uzgadnianych warunków zabudowy nie wydano negatywnego stanowiska. Mała ilość wpływających wniosków dotyczących uzgadniania warunków zabudowy związana jest z opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla znacznej części miasta Świętochłowice w latach poprzedzających. Aktualnie, wyłącznie południowa część miasta nie posiada obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

7.2. Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych

W 2022 roku nie wydano żadnych uzgodnień w formie opinii sanitarnej dla przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych (w 2021 r. wydano trzy takie uzgodnienia). Jeden raz wyrażono opinię odnośnie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz ustalano zakres raportu.

Przy ustalaniu konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, zwracano uwagę przede wszystkim na lokalizację planowanego przedsięwzięcia i jego ewentualne niekorzystne oddziaływanie na najbliższe otoczenie. W związku z powyższym analizowano:

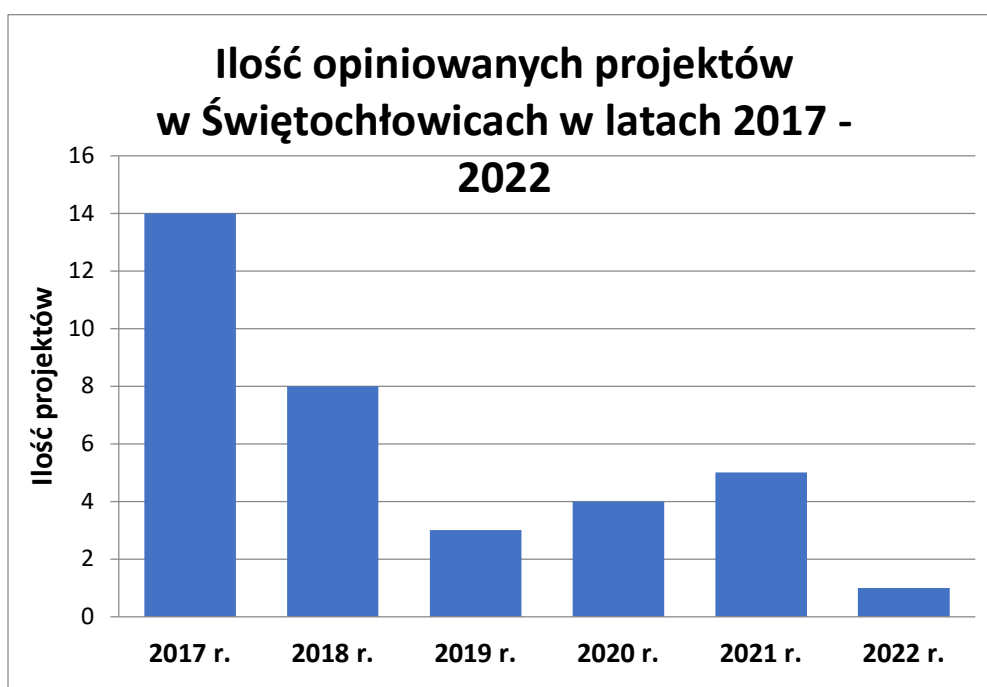
- ✓ zabezpieczenie gruntu przed substancjami niebezpiecznymi (m.in. odpowiednie składowanie materiałów, dostęp do pojemników z sorbentami neutralizującymi wycieki, stosowanie posadzek wyposażonych w system odprowadzania odcieków),
- ✓ postępowanie z odpadami niebezpiecznymi (m.in. sposób segregacji, przechowywania i przekazywania),
- ✓ odpowiednie odprowadzanie ścieków bytowych, opadowych oraz przemysłowych (m.in. kierowanie ścieków do kanalizacji, stosowanie separatorów substancji ropopochodnych),
- ✓ ochronę powietrza atmosferycznego (stosowanie systemów oczyszczania spalin, filtracji powietrza wywiewanego),
- ✓ ochronę przed hałasem (stosowanie technologii obniżającej emisję hałasu, charakterystyka pracy zakładu/installacji),
- ✓ stan techniczny używanego sprzętu budowlanego,
- ✓ warunki socjalno – bytowe dla pracowników oraz dostęp do środków ochrony indywidualnej przez zatrudnione osoby.

7.3. Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2022 roku uzgodniono 1 dokumentację projektową (o cztery mniej niż w roku poprzedzającym). Rozpatrywany wniosek dotyczył zakładu gastronomicznego. Podczas weryfikacji dokumentacji projektowej zwracano uwagę na usytuowanie pomieszczeń, ich prawidłowe wykończenie, dostęp do niezbędnych punktów wodnych, zastosowane rozwiązania instalacyjne (w szczególności związane z wentylacją mechaniczną – wydajność instalacji, sposób podłączenia okapu gastronomicznego, lokalizacja wyrzutni i czerpni powietrza) oraz warunki socjalno – sanitarne.

W trakcie opiniowania dokumentacji projektowych nie napotymano większych trudności w ich uzgadnianiu. Niezgodności z wymogami higieniczno – sanitarnymi wyjaśniano bezpośrednio z projektantem lub inwestorem (niezgodności te dotyczyły m.in. braku wyczerpującego opisu technicznego i technologicznego czy braku niezbędnych punktów wodnych). Nie było przypadku negatywnego uzgodnienia projektu.

Na wykresie poniżej (rysunek 1) przedstawiono ilość wydanych opinii sanitarnych na przestrzeni ostatnich 6 lat. W 2022 odnotowano dalszy spadek ilości uzgodnionych dokumentów, co nie koreluje ze spadkiem ilości dokonanych odbiorów (ilość ta utrzymuje się na względnie stałym poziomie – rysunek 3). Przedstawione dane pokazują, że wśród zaopiniowanej dokumentacji projektowej zwiększa się udział projektów uzgodnionych przez rzeczoznawców d.s. higieniczno – sanitarnych.

Rysunek 17 Opinie dotyczące projektów w latach 2017 – 2022

7.4. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

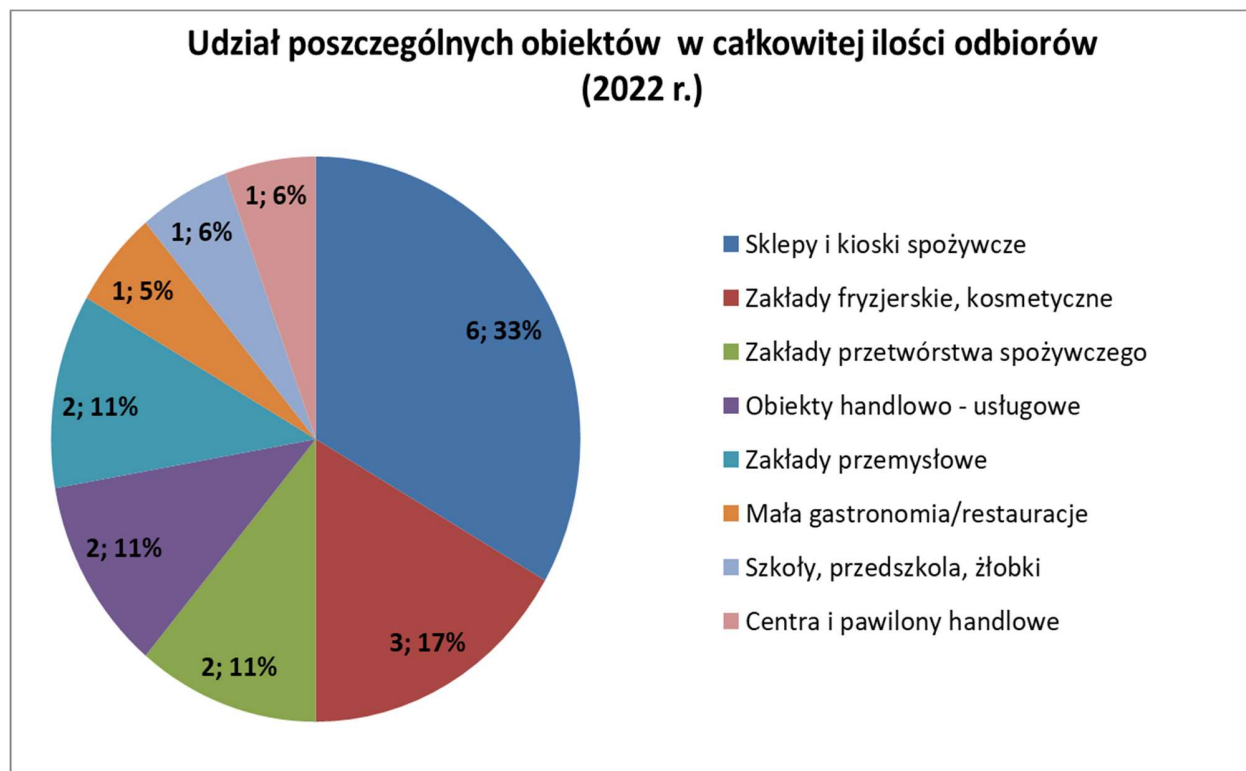
W 2022 r. wydano 18 opinii dopuszczających do użytkowania nowe bądź zmodernizowane placówki (o sześć mniej niż w roku poprzedzającym), co wiązało się z przeprowadzeniem 19 kontroli. W Świętochłowicach dla jednego obiektu dokonano rekontroli (stwierdzono nieprawidłowości). Opinie pozytywne zostały wydane przede wszystkim dla takich obiektów jak: sklepy i kioski spożywcze (o udziale 33% wszystkich obiektów), zakłady fryzjersko – kosmetyczne (około 17% wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru), zakłady przetwórstwa spożywczego (o łącznym udziale 11% wszystkich odbiorów), obiekty handlowo – usługowe niezwiązane z żywnością (11%) oraz zakłady przemysłowe (11%).

Przeprowadzane kontrole obiektów (odbioru) miały na celu sprawdzenie, czy nowy zakład został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwych warunków sanitarnych. Podczas czynności odbiorowych kontrolowano między innymi: zgodność wykonania lokalu/budynku z przedłożonym projektem, prawidłowość układu funkcjonalnego pomieszczeń, warunki wymiany powietrza, jego wilgotności i temperatury, poziom natężenia oświetlenia, poziom hałasu, jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, postępowanie z odpadami i ściekami itp.

Większość obiektów było przygotowanych do odbioru zgodnie z zaopiniowanym projektem oraz wymogami higieniczno – sanitarnymi. Jednak pewna część z nich (ok. 5,6 %) wymagała powtórnej kontroli przed dopuszczeniem do użytkowania. Powodem ponownej kontroli było przede wszystkim niewłaściwe wykończenie podłóg, utrudniające zachowanie higieny, co stanowiło naruszenie zapisów Rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29.04.2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych. Najlepiej do odbioru przygotowane były obiekty handlowo – usługowe niezwiązane z żywnością, pawilony handlowe i obiekty oświaty. Niezależnie od powyższego podczas kontroli zaobserwowano, iż z biegiem lat

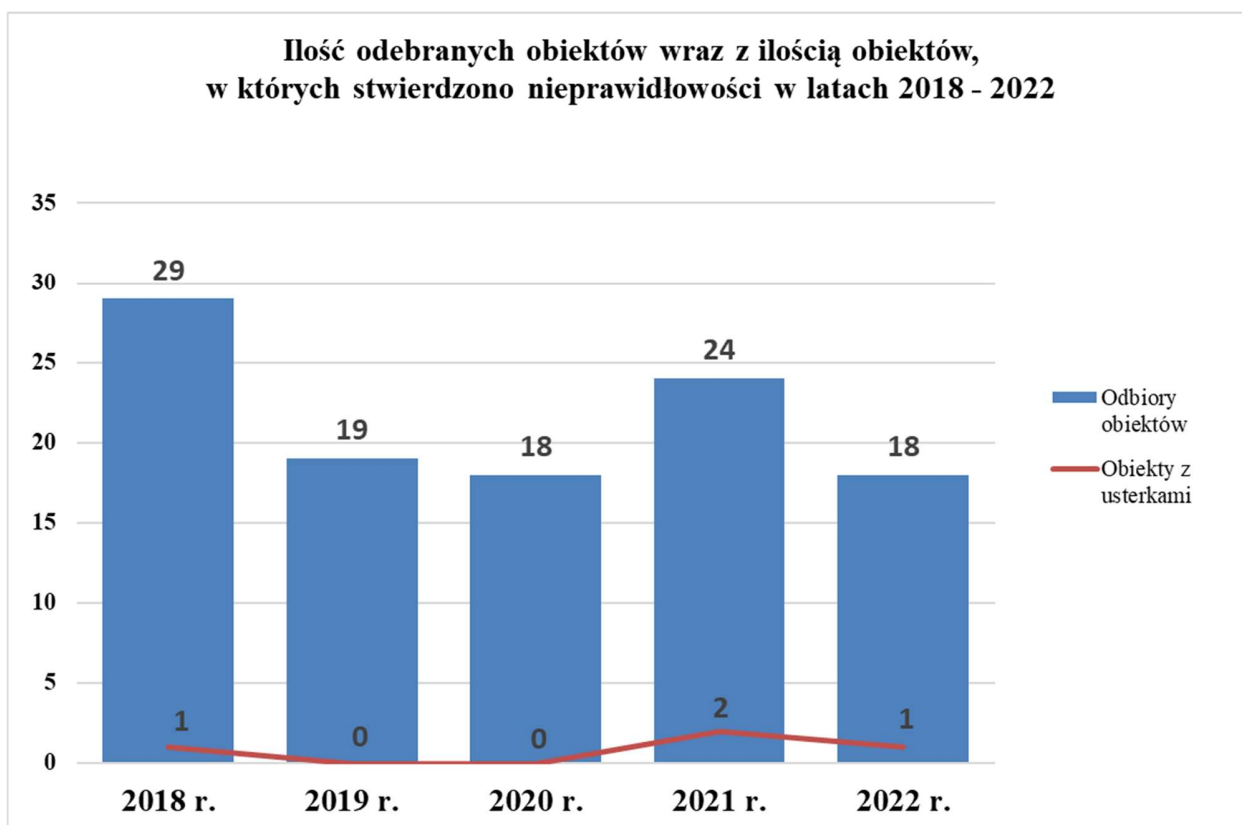
dochodzi do podnoszenia standardów w zakresie wykonawstwa obiektów i stosowanych materiałów budowlanych. Coraz częściej lokale wyposażane są w nowoczesne sprzęty, stosowane są w nich wydajne systemy wymiany powietrza (wentylacje mechaniczne z rekuperacją), w obiektach montowane są klimatyzatory oraz profesjonalne okapy gastronomiczne.

Udział (ilościowy i procentowy) poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów dla Świętochłowic przedstawiono na wykresie poniżej (rysunek 2):

Rysunek 18 Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Świętochłowicach

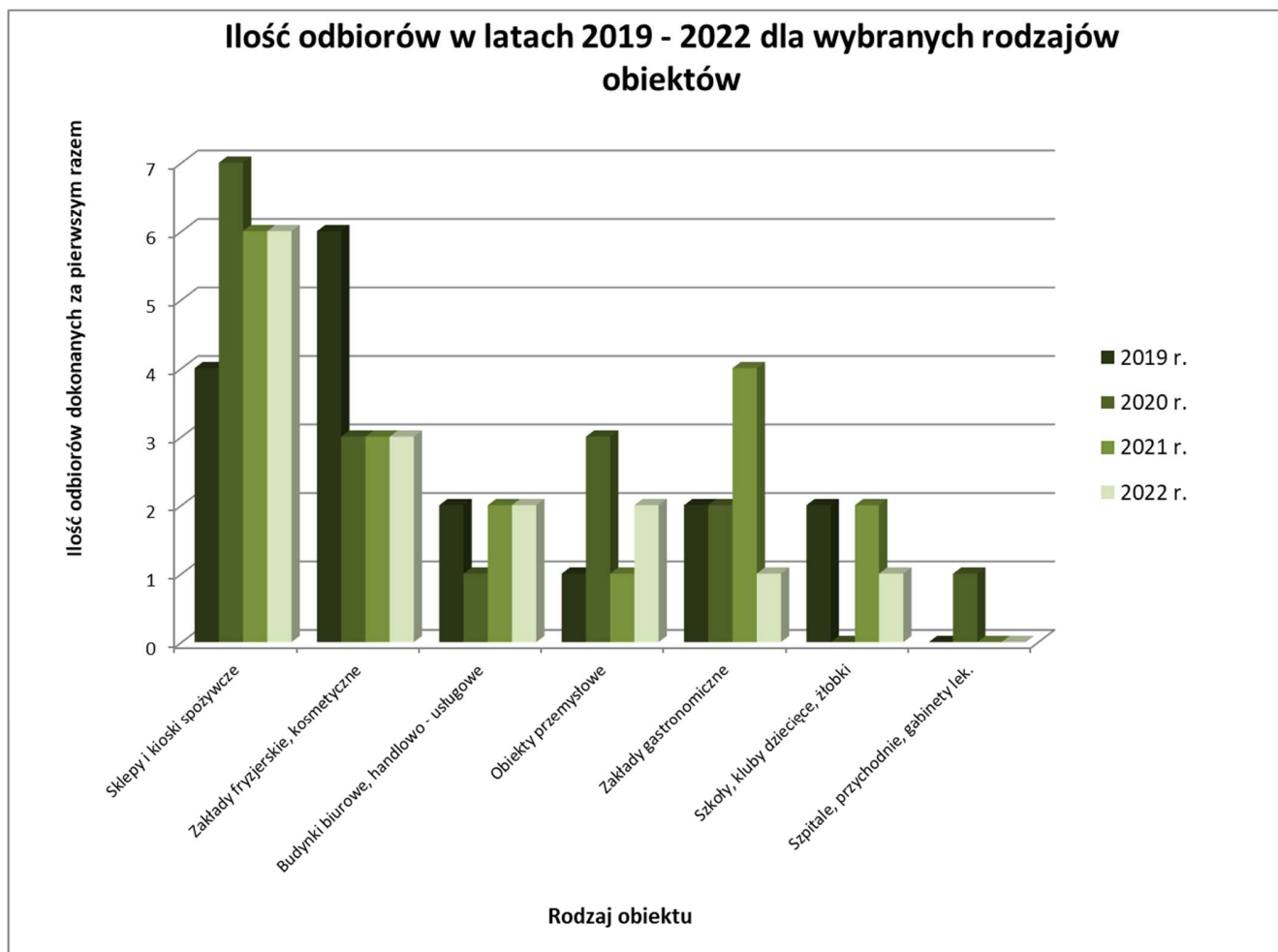
Poniżej przedstawiono ilość odbieranych obiektów na przestrzeni ostatnich pięciu lat wraz z podaniem ilości zakładów, w których stwierdzono nieprawidłowości (rysunek 3). Od kilku lat ilość dokonywanych odbiorów w Świętochłowicach kształtuje się na stałym poziomie, od 18 do 24 odbiorów rocznie. Ilość obiektów, w których stwierdzane były nieprawidłowości jest niska – z przedstawionych danych wynika, że obiekty niespełniające obowiązujących przepisów, a zgłaszane do odbioru końcowego stanowiły niewielki odsetek wszystkich kontrolowanych zakładów.

Rysunek 139 Ilość odebranych obiektów/obiektów z usterkami w latach 2018 – 2022

Na wykresie poniżej (rysunek 4) przedstawiono zmiany w ilości odbieranych obiektów dla poszczególnych kategorii na przestrzeni ostatnich czterech lat. Można zaobserwować, że w 2022 roku nastąpił wzrost ilości odbiorów obiektów przemysłowych. Znacznie zmniejszyła się ilość odbiorów zakładów gastronomicznych. Ilość odbieranych zakładów fryzjersko – kosmetycznych, sklepów/kiosków spożywczych oraz obiektów handlowo – usługowych nie zmieniła się w porównaniu do 2021 r.

Rysunek 20 Ilość odbiorów w latach 2019 – 2022 dla wybranych rodzajów obiektów

Do najciekawszych obiektów dopuszczonych do użytkowania na terenie Miasta Świętochłowice należą:

- ✓ klub dziecięcy mieszczący się w przyziemiu budynku Przedszkola Miejskiego Nr 11 przy ulicy Hajduki 14 w Świętochłowicach,
- ✓ budynek handlowo – usługowy z przeznaczeniem na zespół gabinetów lekarskich (parter obiektu) przy ulicy Bytomskiej 18-20 w Świętochłowicach,
- ✓ budynek restauracyjny KFC wraz z pylonem, drogami wewnętrznymi, parkingami i infrastrukturą techniczną przy ulicy Żołnierskiej 34 w Świętochłowicach.

8. Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej

Działalność Samodzielnego Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej realizowana jest w oparciu o art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia a także z sytuacji epidemiologicznej kraju i potrzeb zdrowotnych ludności. Zgodnie z art. 6 ustawy Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych, a w szczególności:

- ✓ inicjuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowania zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy,
- ✓ pobudza aktywność społeczną do działań na rzecz własnego zdrowia,
- ✓ udziela porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi,
- ✓ ocenia działalność oświatowo-zdrowotną prowadzoną przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, szkoły wyższe oraz środki masowego przekazywania, podmioty lecznicze oraz inne podmioty, instytucje i organizacje, a także udziela im pomocy w prowadzeniu tej działalności.

8.1. Działania z zakresu kształtowania zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób zakaźnych dla ogółu społeczeństwa.

W 2022 roku Oświata Zdrowotna realizowała następujące akcje profilaktyczne skierowane do ogółu społeczeństwa w tym do uchodźców z Ukrainy których tematyka dotyczyła:

- ✓ profilaktyki zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w tym akcja informacyjno-edukacyjna pt. „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”
- ✓ znaczenia szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych w tym Kampania informacyjno-edukacyjna „#SzczepimySię”
- ✓ profilaktyki uzależnień od tytoniu, alkoholu i środków psychoaktywnych
- ✓ profilaktyki HIV/AIDS
- ✓ profilaktyki czerniaka
- ✓ profilaktyki zatruc grzybami
- ✓ profilaktyki chorób odkleszczowych
- ✓ profilaktyka wszawicy
- ✓ profilaktyki chorób nowotworowych
- ✓ obchody Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach
- ✓ profilaktyki zachorowań na grypę
- ✓ promowania zasad prawidłowego żywienia wśród dzieci i dorosłych w tym Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”
- ✓ promowania zdrowego stylu życia w tym Kampanii „Profilaktyka 40plus”

Działania były organizowane przez Oświatę Zdrowotną przy współpracy z Urzędem Miejskim w Świętochłowicach, Komendą Miejską Policji w Świętochłowicach, Komendą Straży Miejskiej w Świętochłowicach, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji „Skalka”

w Świętochłowicach, Centrum Kultury Śląskiej, Miejskimi Bibliotekami, przedszkolami i szkołami, placówkami medycznymi, ośrodkiem pomocy społecznej, Domem Złotej Jesieni, Muzeum Powstań Śląskich, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Polegały na organizacji stanowisk informacyjno-edukacyjnych, tworzeniu własnych grafik informacyjnych, dystrybucji materiałów edukacyjnych, organizowaniu ekspozycji form wizualnych, upowszechnianiu informacji za pośrednictwem strony internetowej i portali społecznościowych.

8.2. Programy i akcje edukacyjne dla przedszkoli.

W 2022 roku w przedszkolach realizowane były następujące programy i akcje:

- ✓ Program pt. **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”** –mający na celu kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci poprzez promocję zbilansowanej i urozmaiconej diety, niskoprzetworzonej, ekologicznej żywności oraz właściwych nawyków w zakresie higieny. Edukacją objęto 77 dzieci z Świętochłowic.
- ✓ Program pt. **„Klub Zdrowego Przedszkolaka”** mający na celu wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Edukacją objęto 223 dzieci z Świętochłowic.
- ✓ Program pt. **„Czyste powietrze wokół nas”** -Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Edukacją objęto 224 dzieci ze Świętochłowic.
- ✓ Akcja informacyjno-edukacyjna pt. **„Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”**.
- ✓ Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna pt. **„Wirusoochrona”** mająca na celu wzmocnienie działań przeciwepidemicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych poprzez przeprowadzenie zajęć profilaktycznych, przypominających o przestrzeganiu podstawowych zasad higieny oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów.
- ✓ Akcja **„Zaszczep w sobie chęć szczepienia”** - celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień
- ✓ Profilaktyka pedikulozy.
- ✓ W interwencjach programowych wzięło udział ogółem 524 dzieci. Wszystkie placówki zostały poinformowane o celach i założeniach programów. W ramach programów i akcji nieprogramowych udzielano porad i przekazywano materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.3. Programy i akcje edukacyjne dla szkół podstawowych.

W 2022 roku szkoły podstawowe realizowały następujące programy i akcje:

- ✓ Program pt. **„Smak życia – czyli debata o dopalaczach”** – mający na celu dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami. Edukacją objęto 413 uczniów z Świętochłowic.
- ✓ Program pt. **„Bieg po zdrowie”** – program mający na celu opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Edukacją objęto 316 uczniów z Świętochłowic i 81 rodziców.
- ✓ Akcja informacyjno-edukacyjna pt. **„Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”**.

- ✓ Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna pt. „**Wirusoochrona**”- w tym konkurs na spot promujący mycie rąk. Akcja ma na celu wzmocnienie działań przeciwepidemicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych poprzez przeprowadzenie zajęć profilaktycznych, przypominających o przestrzeganiu podstawowych zasad higieny oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów.
- ✓ Akcja edukacyjna „**Lekki tornister**” – zwrócenie uwagi na profilaktykę układu ruchu oraz wad postawy.
- ✓ Akcja Dopalacze – Wypalacze groźne narkotyki
- ✓ Akcja „Bezpieczne ferie 2022”
- ✓ Akcja „Bezpieczne wakacje 2022”
- ✓ Kampania informacyjno- edukacyjna #SzczepimySię

W programach edukacyjnych ogółem wzięło udział **729** uczniów i **81** rodziców. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.4. Programy i akcje edukacyjne dla szkół ponadpodstawowych.

W 2022 r. do młodzieży **szkół ponadpodstawowych** skierowano następujące działania

- ✓ **Program pt. „ARS – czyli jak dbać o miłość”** - Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Edukacją objęto 132 uczniów z Świętochłowic.
  - ✓ **Program pt. „Podstępne WZW”**- Celem programu edukacyjnego „Podstępne WZW” jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Edukacją objęto 414 uczniów z Świętochłowic.
  - ✓ **Program pt. „Znamie! Znam je ?”** – Głównym celem programu jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Edukacją objęto 600 uczniów z Świętochłowic.
  - ✓ **Program” Wybierz życie pierwszy krok”** dot. profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy. Edukacją objęto 183 uczniów i 203 rodziców.
  - ✓ Akcję informacyjno-edukacyjną pt. „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”.
  - ✓ Akcję „Dopalacze – Wypalacze Groźne narkotyki”.
  - ✓ Akcję „**Zaszczep w sobie chęć szczepienia**”- celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień
  - ✓ Kampania informacyjno- edukacyjna #SzczepimySię
  - ✓ Akcja „Bezpieczne ferie 2022”
  - ✓ Akcja „Bezpieczne wakacje 2022”
  - ✓ Obchody Światowego Dnia AIDS, Kampania „Nie daj się HIV- zapobiegaj zakażeniu”.
- W programach ogółem wzięło udział **1329** uczniów i **203** rodziców. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.5. Działania w mediach społecznościowych, Twitter, Facebook oraz stronie internetowej.

Ogromną rolę w przekazywaniu informacji związanych z promocją zdrowia odegrały działania prowadzone w mediach społecznościowych Facebook i Twitter oraz na stronie internetowej PSSE w Chorzowie. Na bieżąco umieszczano posty związane z aktualnymi zaleceniami, wytycznymi podczas pandemii Covid-19, podstawowej profilaktyki – dystans, dezynfekcja, maseczka, zachęcające do szczepień, testowania się oraz profilaktyki innych chorób. W oparciu o kalendarz zdrowia publicznego, a także w odpowiedzi na potrzeby lokalnego społeczeństwa przygotowano i opublikowano własne posty. Publikowano także posty i informacje w języku ukraińskim; materiały dotyczyły przede wszystkim promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób zakaźnych, a także wstępnej pomocy psychologicznej.

Grafika 1 Opracowanie własne promujące obchody Światowego Dnia Mycia Rąk

Grafika 2 Opracowanie własne promujące bezpieczne grzybobranie

Do najciekawszych akcji profilaktycznych przeprowadzonych na terenie Miasta Świętochłowice należą:

- ✓ Zorganizowanie na terenie lodowiska OSiR „Skalka” w Świętochłowicach punktu informacyjno-edukacyjnego w ramach realizacji akcji „Bezpieczne ferie”.

Zdjęcie 9 Punkt informacyjny na Lodowisko OSiR „Skalka”

- ✓ Stanowisko profilaktyczne podczas IX edycji Mega Festynu w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Świętochłowicach.

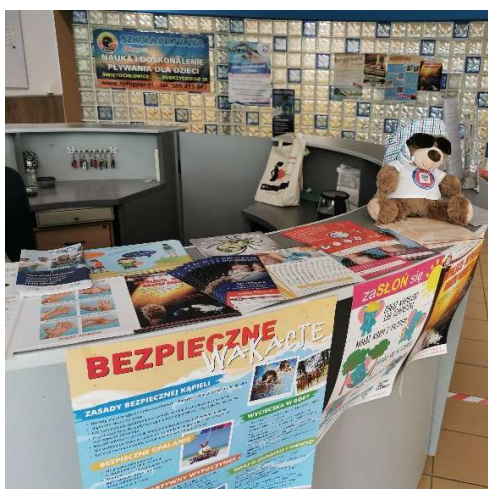
Zdjęcie 10 Stanowisko profilaktyczne na IX Mega Festynie

- ✓ Spotkanie pracownika Oświaty Zdrowotnej wraz z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Świętochłowicach w Szkole Podstawowej nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi w ramach akcji „Bezpieczne Wakacje 2022” .

Zdjęcie 11 Pogadanka w Szkole Podstawowej nr 17 w Świętochłowicach

- ✓ Akcja profilaktyczna na basenie krytym oraz ekologicznym OSiR „Skalka” w Świętochłowicach dotycząca bezpiecznych zachowań podczas wakacji.

Zdjęcie 12 Stanowisko profilaktyczne na basenie krytym OSiR Skalka w Świętochłowicach

Zdjęcie 13 Stanowisko profilaktyczne na basenie ekologicznym OSiR Skalka w Świętochłowicach

- ✓ Stanowisko informacyjno-edukacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie na XI Pikniku Organizacji Pozarządowych w Świętochłowicach.

Zdjęcie 14 Stanowisko profilaktyczne podczas XI Pikniku Organizacji Pozarządowych w Świętochłowicach.

- ✓ Prelekcja pracowników Oświaty Zdrowotnej PSSE w Chorzowie z okazji Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach w Domu Złotej Jesieni w Świętochłowicach.

Zdjęcie 15 Prelekcja z okazji Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach w Domu Złotej Jesieni.

- ✓ Konkurs w ramach akcji „Wirusochrona” na spot edukacyjnym promujący mycie rąk.

Zdjęcie 16 Wręczenie nagrody za udział w konkursie na spot edukacyjny promującym mycie rąk dla Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 5 w Świętochłowicach